

פרשת בהר

שיעורו השבועי של מו"ר שליט"א
ובו דברים חוצבי להבות מהזוה"ק
ומוסרים ורמזים מפרשת השבוע

בהוצאת
ישיבת "נהר שלום" מקובלים
תכב"ץ - ירושלים

להשיג בטל: 02-6222560

פרשת בהר

תשע"ב

שיעור שבועי ממורינו ראש הישיבה שליט"א פרשת בהר

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם ושבתה הארץ שבת לה".

ידועה הקושיא שרש"י הביא: מה ענין שמיטה אצל הר סיני?

בהקדמה לספר "תורת השביעית", הציב הגאון רבי יוסף צבי הלוי, אב"ד יפו, את הקושיא הנ"ל כמבוא לביאור הדש ונפלא בפסוקים אלו:

מבואר בדברי חז"ל, שקודם שחטא אדם הראשון באכלו מעץ הדעת היה העולם בבחינת "טוב מאוד", ואז לא היה צורך בשום עבודה גופנית, כי הכל היה מוכן בשביל האדם, כמו שאמרו חז"ל שהיו מלאכי השרת צולין לו בשר ונותנים לו גלוסקאות, והיה העולם בבחינת "שבת שבתון", שלא היה לאדם שום צורך עבודה במציאות.

רק לאחר חטאו של אדם הראשון נעשתה מהפכה בעולם – נתקללה האדמה ונתקלל האדם במה שאמר לו הקב"ה: "ארורה האדמה בעבורך בעצבון תאכלנה כל ימי חיך וקוץ ודרדר תצמיח לך בזעת אפך תאכל לחם", ומאז אם האדם לא יחרוש, לא יזרע ולא יקצור – לא יהיה לו מה לאכול.

ומכיוון שזהו המצב שנוצר לאחר ובגלל חטאו של אדם הראשון, ציוותה התורה דינים ואזהרות, מתי מותר לעבוד ומתי אסור: "ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי תשבות", "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה. ובשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ", אבל קודם החטא היה אפשר שיהיה שבת שבתון תמיד, כי הרי לא היה צורך עבודה לעולם.

ואכן, לעתיד לבוא שזוהמת הנחש תעבור מן העולם, יחזור העולם להיות כפי שהיה קודם החטא ולא יהיה עוד צורך בעבודת השדה או בשאר עבודות, ועל כך אנו מתפללים ומבקשים "הרחמן הוא ינחילנו יום שכולו שבת", וכמו שאמרו חז"ל (בסוף מסכת כתובות): "עתידה ארץ ישראל להוציא גלוסקאות וכלי מילת", שכן לעתיד לבוא ישוב העולם לקדמותו, כפי שהיה לפני החטא.

ולא רק לעתיד לבוא יתחדשו הימים כקדם. כבר היה פעם אחת זמן שבו פסקה זוהמת הנחש והחטא הקדמון: כאשר עמדו ישראל על הר סיני, כפי שאמרו חז"ל שאז פסקה זוהמתן, ואם כן צריך היה להיות מיד כפי שהיה לפני החטא, שלא יצטרך האדם לעשות שום עבודה אלא יהיה הכל מוכן ומזומן בשבילו. אולם מכיוון שחטאו בעגל – שוב חזר הקלקול הקודם, שבה זוהמת הנחש להטיל את ארסה, ושוב צריך האדם לעמול על לחמו בזיעת אפו.

אולם, בפרק הזמן שבין עמדם למרגלות הר סיני לבין חטא העגל, עדיין אפשר היה שתשובת הארץ לעולם ולא דוקא בשנה השביעית. וזהו הטעם להזכרת הר סיני בסמיכות לציווי על השמיטה, וכך כוונת הפסוקים: "וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר", כלומר: בזמן ההוא, כאשר עמדו למרגלות הר סיני ופסקה מהם זוהמת הנחש, אז היה יכול להיות מצב שבו "כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם ושבתה הארץ שבת לה", כלומר: שתשובת הארץ לתמיד, כי במצב זה אין צורך שיעבוד האדם את האדמה.

לאחר מכן חזר הפסוק למצב שנוצר לאחר שחטאו בעגל, שאז שוב חייב האדם לעמול כדי להוציא לחם מן הארץ, ועל כך אמרה התורה: "שש שנים תזרע וגו'", כלומר: אמת, מכיוון שחטאתם בעגל וחזרתם למצב שלאחר חטא עין הדעת מוכרחים אתם לעבוד את האדמה, כי אם לא תעבדו לא יהיה לכם מה לאכול, אבל, עליכם לדעת שרק "שש שנים תזרע שדך ושש שנים תזמור כרמך ואספת את תבואתה", ואז יהיה לך מה לאכול, אולם "בשנה השביעית שבת שבתון יהיה לארץ שבת לה", בשנה זו חייבים אתם להשבית את האדמה!

ומה שאמר הכתוב "שבת שבתון", ביאר בעל "תורת השביעית" על פי מאמר חז"ל (שבת קיח): "אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי: אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות כהלכתן – מיד ננאלים, שנאמר: כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי וגו' והביאותים אל הר קדשי". ולכאורה יש להבין: מהו החשבון של שתי שבתות בדוקא?

אולם הלא בנמרא (שם) מצינו שאמר ר' חייא בר אבא בשם ר' יוחנן: "כל המשמר שבת כהלכתו – אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלין לו", ותמה המ"ז (אורה חיים רמב, א): ממה נפשך, אם לא עשה תשובה – מה תועיל לו שמירת שבת, ואם עשה תשובה – מדוע זקוק הוא לשבת שתכפר גם היא עבורו? ותירץ המ"ז, שמדובר באדם שעשה תשובה, אלא שלא על כל העבירות מועילה תשובה לבדה, כפי שמצינו בחז"ל, שאם עבר על כריתות ומיתות בית דין – תשובה תולה ומיתה ממרקת, וכאן חידש ר' יוחנן

שאם בנוסף לתשובה מקפיד הוא על שמירת שבת כהלכתה, מועילה התשובה שתהיה לו מחילה גמורה גם על עבירות אלו.

והנה, בדומה לעניינו של היחיד – גם עניינם של כלל עם ישראל, שהרי בגמרא (סנהדרין צו:) אמר ר' אליעזר: אם ישראל עושין תשובה – ננאלין, ואם לאו – אין ננאלין". ואף כאן יש לומר שמכיוון שיש עבירות שעליהן לא מועילה תשובה לבד, לכן נחוץ לצרף לתשובה גם שמירת שבת, שבזכותה ימחול הקב"ה על כל עבירות כלל ישראל, ואז יזכו לגאולה השלימה.

אולם כאן בא רבי יוחנן משום רבי שמעון בר יוחאי וחדש, שלענין זה יש חילוק בין בני חוץ לארץ לבני ארץ ישראל: רק בני חוץ לארץ, שלא נצטוו על השביעית, להם מספיקה שמירת שבת אחת ככפרה על העבירות שאינן מתכפרות בתשובה לבד, אבל בני ארץ ישראל וקוקים לשמירת שתי שבתות – שבת בראשית ושבת הארץ, שכל אחת מהן מעכבת את הגאולה, כי אם אינו שומר את שבת הארץ, הרי אינו מודה שהיא של ה', ואם כן לשיטתו לא יכול ה' לתת את הארץ לישראל, ואם כן צודקים אומות העולם בטענת "לסטם אתם". רק שמירת שתי השבתות – שבת בראשית ושבת הארץ – מבטיחה את זכותנו על הארץ, ובזכות שמירת שתי שבתות אלו, יזכו ישראל לגאולה השלימה במהרה בימינו.

זו כוונת הפסוק בכפל הלשון "שבת שבתון" – שבת בראשית ושבת הארץ. מעתה, מובן היטב גם מדוע אמרו חז"ל (מגילה כו:): "מוצאי שביעית בן דוד בא!"

שש שנים תזרע שדך. ושש שנים תזמר, נבאר בס"ד על פי מארז"ל שלפני יציאת הולד משביעים את הנשמה שתהיה צדיק ולא תשמע לקול היצה"ר, וז"ש דבר אל בני ישראל כי תבואו אל הארץ אשר אני נותן לכם. ר"ל, הנשמה כשתבוא בזה הגוף הנגוף, הנקרא בשם עיר, כמ"ש עיר קמנה ואנשים וכו', אם כן ושבתה הארץ שבת לה, ר"ל שלא יחשוב אדם שישאר חי תמיד על פני האדמה, אלא יגיע העת שיפסוק וישבות חיותה, וא"כ בכל יכלתו יודרו לקיים התורה והמצוות, וז"ש שש שנים תזרע שדך, כלומר חיי האדם שהי בעוה"ז הם כנגד ששת ימי השבוע, שמותר בעשיית מלאכה, ובשביעי יום מנוחה. כך ג"כ האדם כל מה שיכול לעשות מעש"ט יעשה, בעבור שביום השביעי שהוא לאחר פטירתו מזה העולם ההבל, עוד לא יכול לעשות שום מצוה ותורה ומעש"ט, אלא שבת שבתון יהיה לארץ, וג"כ שדך לא תזרע, כלומר שעוד לא תוכל לקיים שום מצוה כמ"ש (תהלים פט) במתים חפשי. כיון שאדם מת נעשה חפשי מהמצוות, וכמו שאם לא הכין מאכל מע"ש. אין לו מה לאכל בשבת, כך ג"כ אם לא עסק בתורה ומעש"ט, אין לו

ליהנות עם הצדיקים בעוה"ב, א"כ כמה וכמה צריכים אנחנו לחזק ליבנו ביראת השי"ת ולקיים מצותיו כדי לעשות נח"ר לבוראינו, על מה ששלחנו בעוה"ז שלא ניכנס בבושה לפניו יתברך.

מעלת הזוהר הקדוש

ישמחו השמים ותגל הארץ בהגלות נגלות ספר הזוה"ק. אור העולם, עיר וקדיש מן שמיא נחית, ר"ת שמעון בר יוחאי יסוד העולם, שמן משחת קודש, בוצינא קדישא, בוצינא עילאה, ובוצינא רברבא, עליו נאמר כי לא תשכח מפי זרעו ס"ת יוחאי, שהוא ינהיר לנו בדורות אלו, יסוד הקדושה ועמוד החסידות, נעשה אדם נאמר בעבורך, הוציא האי ספרא דזוהרא, אשר מזהיר ומנהיר, לכל בני ישראל האיר, לדורות האחרונים, צנצנת המן הגנוזה, אשר ממנה יתפרנסון בדרא בתראה, ובגין דא יפקון מן גלותא ברחמי, מן הבאר היא יסקו כל העדרים, ומשם יתד ופינה לכל קדושת ישראל, ובו תלוי קץ גאולתינו ופדות נפשינו.

והנה נודע כי כל תכלית בריאת העולם, ונשמות בני ישראל, וכל הנבראים בכלל, להטיב לברואיו ולהשיגם התורה והמצוות, להודיע לנו עוז וגודל אלהותו והסדרו וגבורתו וממשלתו ותפארתו, וכמו שאמר דוד המלך ע"ה לשלמה בנו: "דע את אלהי אביך ועבדהו". שאין לקב"ה נחת רוח יותר בעולם אלא מאותו שמכיר באלהותו יתברך, והוא נקרא ב"ן לקב"ה, ויש לו הרשות לחפש בגנוי אביו המלך, כמו הבן שמחפש בגנוי אביו המלך בלא רשות, וכפי רצונו יכול להכנס באוצרות המלך, מה שאין בן העבד. וכידוע, המלך שאנחנו מדברים בו, והנה העוסק בחכמת הח"ן בזוהר הקדוש, אשר הם גנוי המלך, אוצרות המלך, חכמת הקבלה שגילה אותה בעולם רשב"י זיע"א.

והנה הפסוק אומר "והאם רובצת על האפרוחים או על הביצים, שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך" הרי הוזכרו שלש בחינות והן: העוסק רק במקרא נקרא בבחי' "ביצים", והעוסק במשנה ובגמרא נקרא "אפרוח", ומי שזוכה לעסוק בזוה"ק הוא הנקרא "בן", וכדאיתא בהקדמת תיקוני הזוה"ק.

והעוסק בזוה"ק ובתורת האר"י, הקב"ה משתבח בו כפמליא שלו בכל יום, ודיוקנו נרשם למעלה בין אוהבי ואהובי המלך, ומכריזים לפניו "הווי זהירין בדיוקנא דפלוני" ואפילו הקב"ה גוזר גזירות, יש לו רשות לבטלם.

ודע לך אחי חביבי, כי האלף החמישי הוא כנגד ספירת ההו"ד כנודע, שעליו נאמר "נתנני שוממה כל היום דודה". כי יום של הקב"ה הוא אלף שנה, ודו"ה אותיות הו"ד, כנגד האלף החמישי שבו היה העולם שומם בלא ביהמ"ק ועם ישראל בגלות, והוא בירך השמאל ממשלת הסמאל

והנח"ש בסוד "והודי נהפך עלי למשחית", וזה שאמר על זה היה "דוה" לבנו, בסוד ותקע כף ירך יעקב, שהוא צד השמאל בהוד כנודע.

והיה הס"מ רוצה לקעקע ח"ו ביצתן של ישראל, ולהפוך העולם לתוהו ובוהו ע"י שהגביר הדינים והגזירות הנוראות על עם ישראל, והיתה סכנה גדולה כנודע, וברחמיו הגדולים שלח לנו השי"ת את עשרה הרוני מלוכה ראשי אלפי ישראל, שהם גלגול עשרה שבטים שנשמתם נשמת העשרה שבטים, ומלבוש נשמתם מעשרה מיפין דיוסף הצדיק, שהם היו בסוף האלף הרביעי להקדים רפואה למכה שמסרו את גופם נפשם רוחם ונשמתם על קדושת שמו יתברך.

ועל ידי זה היו מצרפים ומלבנים ומבררים הניצוצות של הקדושה מתוך הקליפה הקשה, והוציאו בלעם מפייהם והכניעו הקליפות, ונרמו להעלות הרבה מאד ניצוצי קדושה לעולמות העליונים וכו', ועל ידי זה פתחו צינורות הקדושה העליונה להוריד שפע לעולמות התחתונים, ובפרט לעולם הזה הגשמי להאיר לנו בגלות האחרונה שהיא מרה ונוראה ולהגן עלינו מכל המחלות והאסונות והמלחמות.

וכתב הגה"ק מהרצ"א מדינוב זצ"ל בהוספותיו לספר סוד מרע ועשה טוב בשם הארז"ל ז"ל: והנה נודע מה שכתב רבינו האר"י ז"ל שגם הרשב"י ור"א בנו היו בכלל עשרה הרוני מלוכה, והראיה לזה שברח מפני הקיסר שרצה להורגו והלך הוא ור"א בנו למערה והיו צריכים רשב"י ור"א לעשות התיקון במסירות נפשם להריגה, כמו ר' עקיבא רבו של רשב"י, ולהעביר הסינים והקמשונים והחרולים מן השדה אשר ברכו ה'.

ואמר הרשב"י זיע"א: "אני יכול למצוא דרך משובחת וטובה לברר ניצוצי הקדושה מתוך הקליפות ולהורדת השפע מהעולמות העליונים לעולמות התחתונים הרבה יותר חזקה מאשר מסירות נפש גופנית להריגה על קדושת השם, וזאת ע"י מסירות נפש בתכלית הגדולה ביותר לתורה הקדושה שאמרח מאד מאד על לימוד התורה עם פרישות מהבלי ותענוגי העוה"ז, ואגלה סודות התורה ככל האפשר, ואפרש לכולם תכלית הבריאה כולה, ואכנס בגנוי המלך העליון כבן שנכנס בגנוי אביו ואגלה אורות העליונים, וע"י האור הגדול הזה אברית החושך הגדול מן העולם, ואבטל כל הדינים והקליפות מן הקדושה".

ובך עשה עד שהיה יורד עמוק עמוק, עמיקין ושמירין בסודות התורה הקדושה. וזכה לגילויים גדולים מה שלא זכה שום נביא, ומגיד, וחזוה ומלאך, עין לא ראתה, והיה לוקח עמו את משה רעיא מהימנא, ואלהו הנביא, וכל נשמות הצדיקים שבגן עדן, והיה משתעשע עמם בסודות התורה. וזכה לתקן כל אותו הדור ההוא, עד שאפילו עוללין ויונקין היו יודעים ברזין דאורייתא, ואפי' עופי שמיא היו מרחשין רזי תורה.

וע"י מסירות נפשו לסודות התורה, וכן ע"י גילוי סודות התורה, זכה להכניע הקליפות ולבטל גזירות ולהמשיך לעולם חיים שלום וחירות, ועל ידי שהיתה למטה התעוררות גדולה, ע"י

נתעוררו ג"כ הצנורות העליונים, ואז נילה הרשב"י ספרא דצניעותא, אדרא רבא ואדרא זוטא וכל הזוה"ק שבהם היה כולל כל העולמות העליונים, והכל בהעלם גדול וברמיזה מוחלטת, כי עדיין לא היה העולם ראוי להשתמש באור הגנוז הגדול הזה, כי כל הכת הגדול הזה צריך אותו דווקא לדור הזה האחרון דור של ביאת המשיח.

ודע אחי, שכל מי שיש בו אפילו מקצת ריח תורה מחויב הוא ללמוד בסתרי תורה, ומכל שכן תלמיד חכם, כדי שלא יעול בכסופא לעלמא דאתי כנודע מזוהר הקדוש, כי שם הוא רק עולמות רוחניים כמו סתרי תורה, ולא נמצא שם ח"ו שום נשמיות כהיום, וכשבא שם תלמיד חכם בנגלות התורה בלבד, הוא יושב שם כגר וכאלם לא יפתח פיו, אף על פי שיש שם גם כן כמה מתיבתות של נגלות התורה, אף על פי כן אין עיקר השיבות לפני הקב"ה אלא סתרי תורה, ולא עוד שאמרו רז"ל מדרש משלי (פרשה י) שהוא אחד מהדברים ששואלין לאדם, צפית לעתיד לבוא, צפית למרכבה שלי וידעת כמה שיעור קומה של יוצר בראשית רל"ו אלפים פרסאות, כנודע מסוד גדול אדונינו ור"ב כ"ח לתבונתו אין מספר, כדאיתא ביוצא בו בזהר (פקודי רמז): כדן שאל לה ברוא דחכמתא דמאריה, דלית לך אנרא כהוא עלמא כאינון דמשתדלי למנדע בחכמתא, ולאסתכלא ביקרא דמאריהון, ולית שיעורא לאנרא לאינון דידעין חכמתא ביקרא דמאריהון, ע"ש בדברי האר"י זלה"ה (בהקדמת המהר"י לשער ההקדמות), וכן איתא בזוהר (תרומה קסא): דכל מאן דהוי בהאי עלמא, ולא אשתדל למנדע ליה, טב ליה דלא אתברי ע"ש:

וכידוע מה שאמר משה רבינו על הזוה"ק "ברא יפקון מן גלותא ברחמי" וכידוע כל סודות הזוה"ק הם סוד יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית לדור הזה, כי יין גימטריא "סוד" שהוא משומר בענב"ב הם ר"ת "עקודים, נקודים, ברודים" והם גי' שב"ת שהוא עולם הבא, ושבת דא רשב"י כמ"ש בסוף האדרא רבא, וביום שבת יש סיעתא דשמיא גדולה ביותר להתבונן ולהשיג סודות התורה.

וכל התורה הזאת שמורה לדור שלנו דור ביאת המשיח בעזהי"ת, שע"י הלימוד והגירסה בספר הזוה"ק זוכים לבטל כל הגזירות הקשות ולברר ניצוצי הקדושה, ולקרב ביאת משיח צדקינו ובנין בית מקדשינו ותפארתינו.

צנצנת המן

"ובד' יהא קריב ליומי משיחא אפי' תינוקות של בית רבן יהיו מוזמנים לעסוק ולדעת בסודות התורה וכו'. הבטיח רבי שמעון בר יוחאי זיע"א שבדור של ביאת המשיח אפי' תינוקות של בית רבן יהיו בקיאים בסודות התורה, לכן בראות רשב"י זיע"א ברוח קדשו ענין זה ציזה לרבי אבא לכתוב ספר הזוה"ק בדרך העלם להיות מוצנע למשמרת עד דרא בתראה קריב ליומי מלכא משיחא שהוא הזמן הזה עתה ממש, שבזכות המתעסקים בו תצמח הגאולה במהרה בימינו בעזהי"ת, ועל זה כתוב קח צנצנת אחת ותן שם מלא העומר מ"ן וכו' למשמרת, להצניע לדור האחרון. ובהקדמתו לספר "עין חיים" כתב רבינו הרב חיים ויטאל

זצוק"ל: כי הכל תלוי בעסק החכמה הזאת, ומניעתנו מלהתעסק בה, היא גורמת איחור ועיכוב בנין בית מקדשינו וכו', והאדם מהוויב לעסוק בכל יכולתו בסתרי תורה ומעשה מרכבה. כי אין הנאה להקב"ה מכל מה שברא בעולמו, רק בהיות בניו למטה עוסקים ברזי תורה להכיר גדולתו ויפיו ומעלתו, ולא נברא האדם אלא כדי שילמד חכמת הקבלה.

גאולה ברחמים

בזכות הקריאה והלימוד בספר הזוהר הקדוש מובטח לנו שגזכה וננאל ברחמים ללא צרות וייסורים רח"ל. דבר זה מבואר בספר הזוהר הקדוש מפי קודשו של משה רבנו ע"ה "הרעיא מהמנא" אשר היה נגלה לרבי שמעון בר יוחאי ולחבריו במעמד מלא הוד ומגלה להם סתרי תורה. וכך אומר משה רבנו ע"ה לרשב"י ויע"א בזה"ק פרשת נשא: "בהאי חיבורא דילך דאיהו ספר הזוהר יפקון ביה מן גלותא ברחמי" ביאור הדברים: בזכות החיבור שלך ספר הזוהר הקדוש יצאו בני ישראל מן הגלות ברחמים! ללא צרות וייסורים וללא צער חבלי משיח.

בספר תיקוני הזוהר מבואר שבשעה שאליהו הנביא זכור לטוב נגלה לרבי שמעון בר יוחאי ולחבריו קדישא שעמו ולמד עמהם סתרי תורה בענין תיקוני נשמות, יצאה בת קול משמים ואמרה להם: כמה רב כוחו וקדושתו של רבי שמעון בר יוחאי בעולם! ואח"כ הוסיפה ואמרה נבואה בזה הלשון: "וכמה בני נשא לתתא יתפרנסון מהאי חיבורא דילך כד יתגלו לתתא בדרא בתראה בסוף יומיא ובגינה – וקראתם דרור בארץ". ביאור הדברים: כמה בני אדם למטה יתפרנסון מזה החיבור שלך כאשר יתגלה למטה בדור האחרון בסוף הימים ובזכותו יתקיים הפסוק "וקראתם דרור בארץ" המרמז על הגאולה השלימה. ופקח עיניך וראה מה שכתב הגאון ר' יצחק דלמטאש ז"ל בהקדמתו לספר הזוה"ק, שספר זה נתחבר ונכתב בדורו של רשב"י שהסכימו בו מן השמים וכו', כדי שבסוף הימים בדורו של משיח בקרבת הישועה בזכות זה יגאלו ישראל.

וכמו שבמצרים היה צריך לזכות את ישראל בדם הפסח ודם המילה וכו', כן להוציא את ישראל מהגלות הזה צריך שיוזכו בידיעת הנסתר בלימוד הזוה"ק, כי לימוד זה הוא הגורם והפועל הגדול, לגאולה השלמה מהגלות בה אנחנו נמצאים. כי כל הנביאים לא נבאו לימות המשיח אלא על זה וכו' עיי"ש.

א"כ למרות המצב הרוחני הקשה בו נתון עם ישראל יומי עקבתא המשיחא, בכל זאת הרי שעיקר חיבור ספר הזוה"ק והתיקונים וכו' נתחברו דוקא לבני הדורות האחרונים, ובזה תהא תשועתם.

והמתבונן יראה שלא רק ספר הזוהר עצמו היה גנוז לדור אחרון, אלא גם הסודות הטמונים בו, הם גנוזים ושמורים בתוכו לדורינו. כי רשב"י צוה את ר' אבא לכתוב את כל הזוה"ק

בהעלם גדול להעלים ולהלביש הסודות בדרך משל וחידה ורמז. והרי הוא כאילו לא נכתב כלל והוא צנוע ומוסתר עם כל סודותיו עד קרוב לימי מלך המשיח כדי שבזכות המתעסקים בו תצמח הנאולה במהרה בימינו אמן.

בא וראה מש"כ בספר הקדוש חסד לאברהם להרב הקדוש רבי אברהם אזולאי זצ"ל ע"י ספר הזוהר הקדוש יהיה ביטול הקליפות, וקלות העונות, והשבתת הקמיגורים, אשר לוחטים בכל עת ובכל שעה נגד השכינה ונגד עם ישראל, והעוסק בסודות התורה אחוז בידו קלע, וחרב, ורומח, נגד הקליפות והגזירות להלחם בהם כדי להצילם מרעתם ע"י חיבור זה. **וספר זה עתיד להתגלות בימי מלכא משיחא** ליתן סעד לשכינה כנוז, והנה כל אותן שיזכו אליו יזכו לנאולה, כי עבודה זו המועטת בזמן ההוא היא יותר חשובה מכל אילי נביות כשהיה בית המקדש קיים.

תיבת נח

מובא בספר הזוהר הקדוש (תיקוני ז"ח) מאמר נפלא המדבר על חשיבות ספר הזוהר כמפתח הנאולה ועל היותו בבחינת "תיבת נח" אשר כל העוסק בו ינצל מהמבול שעתיד לשטוף את דורנו – הדור האחרון.

וזה תוכן המאמר בקצרה (בלשוננו):

בעת שהתכנסו התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א והחבראי קדישא שעמו לחבר את ספר הזוהר הקדוש ניתנה להם רשות מהשמים לגלות בו סודות גדולים ועצומים, והיה גלוי וידוע לפני בורא עולם שיבוא זמן בדור שבו בן ישי בא, שמצבו של עם ישראל יהיה קשה ביותר, ויהיו נודדים ממקום למקום וכו'. ולכן בשל כל זאת הסכים הקב"ה לעשות את החיבור הזה ספר הזוהר הקדוש ע"י רבי שמעון בר יוחאי, וכינס בו ה' יתברך נשמות עליונות משיבה של מעלה ונשמות הצדיקים שכולם יהיו כלולים בספר הזוהר, וכל זאת כדי למצוא מנוחה לשכינה בגלות וחרות לה ולבניה – עם ישראל. וזה מה שכתוב "גם ציפור מצאה בית ודרור קן לה" – ונאמר "וקראתם דרור בארץ" המרמז על הנאולה השלימה.

ומוסיף הזוהר כי זה החיבור – ספר הזוהר הקדוש הוא כמו "תיבת נח" שכל נשמות הצדיקים כלולים בו – "זה השער לה' צדיקים יבואו בו" וכאשר יתגלה זה החבור בעולם בדור האחרון רבים יתאספו ללמוד ולעסוק בו, וכל אותם שיזכו שיהיה להם חלק בספר הזוהר הקדוש ינצלו מהמבול הנורא שישטוף את הדור האחרון, ספר הזוהר הקדוש יהיה כתיבת נח בעבורם להצילם ואשרי הזוכה!

וכאור לעינים ביאורו של השל"ה הקדוש שכתב על כך: "הנה מבואר מכאן שחיבור הזוהר היה עתיד להיות גנוז וכו' עד שיבוא הדור האחרון בסוף הימים שאז יתגלה לתחתונים ובזכות העוסקים יבוא משיח כי אז תמלא הארץ דעה בסיבתו אשר זה תהיה סיבה קרובה לביאתו וזה שאמר ובנינה "ושבתם איש אל אחוזתו וכו' כדי שבזכות זה יגאלו ישראל, כשם שלא נגאלו

ישראל ממצרים עד שהוצרך הקב"ה לקדשם בדם הפסח ובדם המילה כן הנאולה העתירה לא יהיה הנאולה עד שיוכח לתוספת הקדושה הזו והוא רצון הא-ל יתברך ואשרי הזוכה בה" (עשרה מאמרות מאמר ראשון, שני לוחות הברית)

ועוד ביאר על כך המקובל האלקי רבנו שלום בוזגלו זיע"א בכיאוורו "כסא מלך" על תיקוני הזוהר: "בסוף יומיא" לאמר שהוא דווקא קרוב לימות המשיח, ובזכותו יבוא! הגה מבואר שכל העוסק בספר זה מקרב את הנאולה ועושה נחת רוח גדול ליוצרו, וכמה מעלות טובות למשתדל בפרוש מאמרי רשב"י אין קץ לגודל שכרו. ואשרינו מה טוב חלקינו אם נזכה ונעזור לקרב ביאת משיחנו, כי כך נזר הבורא שלא יתגלה ויהיה נגזר עד סוף יומיא שבזכותו יבוא דרור! כי סגולה זו בו ולא בזולתו" (ע"כ לשונו).

למזהיר ולנזהר

האמת היא שדי בדברים שהבאנו עד עתה לעורר את הלבבות לקריאה ולימוד בספר הזוהר הקדוש, וכי ימצא חלילה יהודי אשר לא רוצה לפעול על מנת לקרב גאולת ישראל ברחמים ולבטל כל גזירות קשות מעם ישראל רח"ל. אלא, שלצערינו הרב, כלל גדול ונורא הוא, שכפי קדושתו ומעלתו של הדבר כך יש יצר הרע שמנסה להתנגד לכך בכל כוחו. דבר זה בולט וזועק לשמים בפרט בנושא הקריאה והלימוד בספר הזוהר הקדוש, היצר הרע שיודע בוודאות שע"י הקריאה והלימוד בספר הזוהר הקדוש, הוא נדחה מן העולם ומתבטלת ממשלתו לעד וכל מציאות העולם משתנה ומתקרבת בצעדי ענק לקראת הנאולה השלימה ברחמים, משקיע מאמצים מיוחדים להחדיר דעות שטות והבל הפך האמת ממש, ואף לא בוחל כדרכו בשקרים ובהפחדות, והעיקר שמטרתו תושג ותאבד טובה מישראל חלילה וחם. כדרכו של היצר הוא פונה לכל אדם בשפתו שלו וכביכול מתוך דאגה עמוקה ואהבה.

לאחר – שאיננו מבין את לשון הזוהר – טוען כנגדו מה התועלת בקריאתך הרי אינך מבין כלום. לשני – שעוסק כל יומו בלימוד ש"ס ופוסקים – טוען הרי אינך מקובל כשתסיים ללמוד את כל הש"ס והפוסקים או תמצא זמן גם ללמוד בספר הזוהר, כעת זה ביטול תורה.

לשלישי – שעדין רחוק מקיום המצוות – טוען מה לך ולספר הזוהר הקדוש הזה? זה, לא בשבילך כלל!

לרביעי – המחפש כל טענה להתחמק מקיום חובותיו – טוען אסור לקרוא בספר הזוהר! ומי שיעיז, ישתגע. השמר נפשך והתרחק מזה הספר.

בראשונה נבאר כי אף גירסא בעלמא – קריאה ללא הבנה כלל בספר הזוהר הקדוש מעלתה גדולה ונשגבה ופועלת רבות ונצורות.

משל למה הדבר דומה – לרופא הנותן תרופה לאדם הנזקק לה אף על פי שאדם זה אינו מבין כלום בחכמת הרפואה, מכיון שלקה תרופה מרופא מומחה שבקי ויודע בחכמת הרפואה

התרופה מועילה לו והוא בס"ד מתרפא וקם מחוליו, נכון גם הדבר לגבי הקריאה בספר הזוהר, אפילו שהקורא לא מבין כלל את אשר הוא מוציא מפיו, הקדושה העליונה הממונה במילים של ספר הזוהר הקדוש פועלת בקורא אותם את פעולתה וזוכה לכל המעלות שנאמרו לגבי העוסק בספר הזוהר הקדוש. (גורי הארי ז"ל, החיד"א, פלא יועץ, דגל מחנה אפרים, רבי חיים פלאנץ, שו"ת ישכיל עבדי, שו"ת פרחי כהונה, ועוד).

כמו כן גם תלמידי חכמים ובני ישיבות העוסקים כל זמנם בלימוד התורה, צריכים להקדיש בכל יום זמן לקריאת מס' דפים בספר הזוהר, שזכות הקריאה הזאת, מלבד כל מעלותיה לכלל ישראל תועיל להם ביותר שיוכו להבין את לימודם ולזכרו, וכן להתעלות רוחנית גדולה.

מרן רבינו יוסף חיים זיע"א מחבר ספר "הבן איש חי" מבאר את מאמר הגמרא "כל העוסק בתורה מבפנים תורה מכרזת עליו מבחוץ" שכל העוסק בחלק הפנימי של התורה זוכה ומאירות עיניו בחלק הנגלה של התורה.

מו"ר הגאון הגדול רבי בן ציון אבא שאול זצוק"ל זיע"א היה מורה לתלמידיו בעודם בחורים צעירים לקרא בכל יום מס' דפים בספר הזוהר שזה יעזור לפתוח את הלב לתורה ולזכך הנפש, והוסיף עוד ואמר כי ספר הזוהר הקדוש מלא וגדוש במוסר ומלהיב ביותר לעבודת ה"ת וזהו ספר המוסר הטוב ביותר. אנחנו רואים בעינינו מעשה רב מגדולי ישראל ממש אשר היה מיקר את זמנו מכל יקר ודואג ומיצר על כל רגע של ביטול תורה חלילה שהורה לתלמידיו בעודם צעירים לימים לקבוע זמן בכל יום לקריאה בזוהר הקדוש. ניתן להאריך על כך בעוד עובדות רבות אך די בכך למבין. ואפילו ילדים בת"ת שהתקשו בלימודם, ראו ממש ישועות ע"י שגרסו בזוה"ק ואע"פ שלא הבינו.

ולאִתנו אה יקר שעדין לא זכה לקיים את כל מצוות ה' בכל דקדוקיהם ואפילו רשע גמור גם הוא צריך להשתדל ולקרוא בכל יום בספר הזוהר הקדוש, שע"י הקריאה תזדכך נפשו ותטהר מכל זוהמה ויימשך בעבודת אהבה לעבודת ה' יתברך כנודע בספרים הקדושים ומגורי האר"י ז"ל. כי המאור שבזוהר הקדוש מחזירו למוטב. ומעשים ראינו איך שאמרנו לכמה אנשים טובים ומוצלחים שבעוונות לא הלכו בדרך ה' שיעסקו בזוה"ק, וב"ה עתה חזרו למוטב, והם שמחים מאד בתורה הקדושה.

ובאשר לטענה הרביעית – המשמשת מפלט לאותם שלא בודקים כלל במה מדובר, אם אוזנם כרויה לשמוע, ניתן להסביר ולבאר להם כי דעה זו היא ההיפך הגמור לאמת ובאה להרחיקם חלילה מהטובה הגדולה שיכולים לזכות בה! ספר הזוהר הקדוש – הוא המרפא לנפש הגדול ביותר שקיים! בכח הקריאה בו לטהר ולקדש את נפש האדם ולרפאה מכל חולי ומכל מידות רעות ותאוות רעות רח"ל עד שהיא מאירה ומזהירה באור קדוש ועליון.

ובל האזהרה אודות לימוד הקבלה וההנבלות על כך לא נאמרו כלל ועיקר על לימוד פשט זוהר ומוסריו ועל הקריאה בו. אלא נאמרו על לימוד בכתבי האר"י ז"ל שער הכוונות, שער הגלגולים, עץ חיים וכו' אשר ללימודם נצרכת הכנה גדולה ואזהרות גדולות. ולכן אין בכך כל חשש, ותוכל לצמוח מכך רק טובה וברכה לאדם עצמו ולכלל ישראל.

לסיום פרק זה נוסף ונבאר כי גם נשים שככלל פטורות מעסק התורה ומחויבות ללמוד רק את ההלכות שנשים מצוות בהם, גם הן אם תרצינה לקרוא בזמנן הפנוי בספר זוהר הקדוש בכדי לזכות למעלות הנפלאות הממונות בו, ולהשרות שכינה בבתיהן רשאויות לעשות כן. ואדרבא גדולי הדור העידו שאמם היתה קוראת בכל יום בספר זוהר הקדוש בנוסף לתפילות ולקריאת התהילים היומית ואף ישנן שהיו מסיימות את כל ספר זוהר הקדוש מדי שנה ועורכות סעודה לתלמידי חכמים באותו היום.

זהר פרשת בהר

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה בְּהַר סִינַי לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תָבֹאוּ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אָנִי נֹתֵן לָכֶם וְשָׁבַתָּה הָאָרֶץ שִׁבְתָּ לַיהוָה:

ח"ג קח ע"א

תָּא חַוִּי, ה' נִיחָא הוּא דְעֵלְאִי וְתִתְאִי בא וראה, כי אות ה' היא מנוחה של העליונים והתחתונים, ולכן אות ה' יש בו נייחא במבטא, כי אינה ניכרת. **בְּגִין כֶּךָ, ה' עֵלְאָה, ה' תִּתְאָה. נִיחָא דְעֵלְאִין, נִיחָא דְתִתְאִין** בשביל זה ה' הראשונה דשם הוי"ה שבכינה, וה' האחרונה שבמלכות, הם מנוחת העליונים ומנוחת התחתונים, כי ה' דבינה היא מנוחת העליונים, וה' דמלכות היא מנוחת התחתונים. **ה' עֵלְאָה, שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים** ה' הראשונה דבינה, היא סוד שבע שנים שבע פעמים כנגד המ"ט שערי בינה. **ה' תִּתְאָה, שְׁבַע שָׁנִים בְּלַחֲוֵי הוּ** ה' האחרונה דמלכות, היא סוד שבע שנים של שמטה בלבדה. ומפרש **דָּא שְׁמֵטָה, וְדָא יוֹבְלָא** הה' התחתונה שהיא המלכות נקראת שמטה, וה' העליונה שהיא הבינה נקראת יובל.

וְכַד מִסְתַּכְּלִין מְלִי כֹלָא חַד ובשמסתכלים בדברים, הכל ענין אחד, כי ה' הראשונה וה' האחרונה הם שוות בהזכרתם ובצורתם, מפניי שכח הבינה היא במלכות, וגם השמטה היא ענף היובל, לכן יש גם בשמטה שהיא המלכות חירות כמו ביובל שהיא הבינה. **בְּגִין כֶּךָ וְשַׁבְתָּה הָאָרֶץ, בְּהִיא נִיחָא דְאָרְעָא, אֲצִטְרִיכוּ עַבְדֵּינִי נִיחָא** ולכן כתוב ושבתה הארץ, דהיינו כי במנוחת הארץ שבמלכות צריכים העבדים להיות במנוחה כשיוצאים לחירות, כי משעה שנמכר לעבד ירד ממדרגת זעיר אנפין למדרגת המלכות, לכן אין לו דרך לצאת לחירות אלא על ידה. **וּבְגִין כֶּךָ** ולכן כתוב, **וּבְשִׁבְעֵית יֵצֵא לְחַפְשֵׁי תַנָּם.**

רעיא מהימנא

ח"ג קח ע"ב

וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעֵת שַׁבַּת שְׁפָתוֹן וְגו' יהיה לארץ שבת לה'. **פְּקוּדָא דָּא לְשַׁבּוֹת בְּשַׁנְהַ הַשְּׁבִיעֵת** מצוה זו היא לשבות בשנה "השביעית" היינו שביתת הארץ בשמטה **וְאִבְתְּרִיהָ לְשַׁבּוֹת בְּשִׁבְעֵי** ואחריה המצוה לפדות עבדים בשנה השביעית, דהיינו לשלחם לחפשי. **וְאִבְתְּרִיהָ לְהַשְׁמִיט כְּסָפִים בְּשִׁבְעֵית** ואחריה יש מצוה להשמיט כספים בשביעית כמ"ש (דברים טו ב) שמוט כל בעל משה ידו. **וְאִבְתְּרִיהָ** ואחריה יש מצוה **לְמָנוֹת שְׁבַע שָׁנִים שְׁבַע פְּעָמִים וְהָיוּ לָךְ יָמֵי שְׁבַע שְׁפָתוֹת הַשָּׁנִים תִּשַׁע וְאַרְבָּעִים שָׁנָה** והיינו יובל, ואלו הד' מצות הם זו אחר זו בעליה, כי מצוה הראשונה היא לשבות, והיינו שביתת הארץ שהיא במלכות, ואחר כך עולה יותר לפדות בשביעית, וזה בלי ספק ביסוד, כי בן ישראל שנעשה עבד וירד למטה במלכות, עתה כשיוצא לחפשי עולה ממקום העבדים אל החירות תחילת מדרגת הזכר ביסוד, ואחר כך היא שמיטת כספים, והיינו לכל ישראל הלווים, והס בטוד התפארת בא להם

החירות, ואחר כך מצות יובל עולה אל הבינה שהיא היובל. **הַכָּא רְזָא דְכָל שְׁבִיעִיּוֹת, מְסֻרָא דְשְׁכִינְתָא** כאן הוא הסוד שכל שביעיות הם מצד השכינה **דְּאִתְקְרִיאת שְׁבַע מְסֻרָא דְצַדִּיק דְּאִיהוּ שְׁבִיעִי לְבִינָה** כי היא נקראת שבע מצד שהיא דבוקה בצדיק שהוא היסוד, שהוא שביעי לבינה, **וְאִיהִי בֵּת שְׁבַע, מְסֻרָא דְאִמָּא עֲלָאָה** והיא נקראת גם בת שבע מצד אימא עלאה שהיא הבינה, כי הבינה היא שביעית מיסוד ולמעלה, והשכינה שהיא בתה נקראת "בת שבע", **דְּאִתְמַר בָּהּ (תהלים קיט) שְׁבַע בְּיוֹם הַלְלַתִּיךָ** ונאמר בה שדוד אמר אל המלכות, שבע ביום הללתיך את הנקראת "שבע" בכל יום הללתיך על משפטי צדקך.

שְׁבַע שְׁמֵהּ אֵינוֹן אֲבִגִּית"ן, וּבְהוֹן מ"ב אֲתוֹנוֹן ועתה נא לפרש את סוד היובל שהוא בבינה שיש בה חמשים שערים, שהם חמשים אורות היוצאים משם מ"ב, וזה שאמר שבע שמות הם אב"ג ית"ץ עד שק"ו צי"ת, ובהם יש מ"ב אותיות, **כָּל אֲתוֹנוֹן וְתִבְיָן הֵם תִּשְׁעֵי וְאַרְבַּעִין** כלל המ"ב אותיות והשבע תיבות דהיינו השבעה שמות, הם סוד תשע וארבעים שערי בינה, **אִמָּא עֲלָאָה שְׁנַת הַחֲמִשִּׁים שְׁנָה** אימא עלאה היא שנת החמשים שנה כנגד שער החמישים, שבה נשלם כללות השם הרי חמשים, **דְּבָהּ שְׁבָה נֹאמַר וְקִרְאֲתֵם דְּרוּר. בָּהּ תִּהְיָ שְׁכִינְתָא תִּתְאַה** דהיינו בכח הארות שתקבל השכינה מאימא, יהיה לה כח לקרוא דרוור פדות ושביטה לישראל מפני שהיא אמם של ישראל, **דְּרוּר פְּדוּת וְשְׁבִיטָה לְיִשְׂרָאֵל, דְּאִתְמַר בְּהוֹן** שנאמר בישראל, שזעיר אנפין אומר אל המלכות (בראשית כח) **וְהָיָה זֶרְעֶךָ כַּעֲפַר הָאָרֶץ** כלומר מצד שאת נקראת ארץ יהיו זרעך מרובים כעפר הארץ, וכמו שעפר הארץ יש לה מנוחה ביובל כן זרעך.

כָּל סְפִירָה מֵאֵלֶיךָ שְׁבַע כל שם מאלו השבעה שמות שהם כנגד השבע ספירות, **שֵׁית גְּדִפִּין**, **דְּאֵינוּן שֵׁית אֲתוּוֹן לְכָל חַד** בכל שם שש כנפים, שהם שש אותיות לכל שם. **וּבְהוֹן קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא** (ושְׁכִינְתָּיה) **בְּכָל סְפִירָה מֵאֵלֶיךָ שְׁבַע** ובהם הקב"ה שהוא הבינה מאירה בכל ספירה בכל ספירה מאלו השבע ספירות בו"ק הפרטיים שבכל ספירה, והיינו, (ישעיה ו) **בְּשֵׁתִים יִכְסֶה פָּנָיו** כנגד החו"ג **וּבְשֵׁתִים יִכְסֶה רַגְלָיו** כנגד הנו"ה **וּבְשֵׁתִים יְעוֹפֶה** כנגד הת"ת ויטוד שהם מעופפים למעלה עד הדעת, **וּבִינָה אֵיהוּ אַחַת** הגם שבינה מאירה בשבע ספירות עם כל זה היא בחינה אחת, כי היא כלל כל השם מ"ב, וכנגדה מנה כהן הגדול ביום הכפורים בהזאת דם הפר והשעיר "אחת", **וּשְׁכִינְתָּא תַתְּאָה שְׁבַע** ושכינה התחתונה שהיא המלכות יש בה שבע בחינות כנגד השבעה שמות דמ"ב, וכנגדה מנה הכהן אחת ושבע, ומפרש כי. **וְלַעֲיָלָא מְבִינָה, אַחַת וְאַחַת** למעלה מבינה, דהיינו בכתר וחכמה, מנה הכהן גדול אחת ואחת, עד שהגיע לאחת ושבע, **הָא עֶשְׂרֵי סְפִירָן** הרי הם כנגד העשר ספירות, כי אחר שמנה, אחת, אחת ואחת, שהם כנגד כח"ב, מנה עוד אחת. **שֵׁתִים** כנגד החו"ג, אחת **וְג'** כנגד החג"ת, אחת **וְד'** כנגד חג"ת ונצה, אחת **וְה'** כנגד חג"ת נו"ה, אחת **וְו'** כנגד חג"ת נה"י, אחת **וְז'** כנגד חג"ת נהי"ם.

תיקוני זהר חדש דף קיד ע"א

וְהַמְשַׁבְּלִים יִזְהָרוּ בְּזִהְרֵי הַרְקִיעַ וּמִצְדִּיקֵי הַרְבִּים
בְּבוֹכָבִים לְעוֹלָם וָעֶד (דניאל יב). **וְהַמְשַׁבְּלִים,**

אֱלִין [א] והמשכילים הם **רְבִי שְׁמֵעוֹן וְחִבְרוֹי**, רשב"י וחבריו שיודעים למשוך סודות התורה מן השכל העליון החכמה העליונה **יְזַהְרוּ פֶּד אֶתְכֶנְשׁוּ לְמַעְבַּד הַאִי חֲבוּרָא** יזהירו פי' כאשר יתאספו לעשות את זה החיבור של הזוה"ק **יְאִיהוּ מְזַיְהָרָא עֲלָאָה דְלַעְלָא**, רעותא עלאה אתגליתא שהוא אור מזוהר העליון של מעלה, שהוא אור הבינה העליונה רצון העליון מא"א, נתגלה עתה בזה החיבור **רְשׁוּתָא אֶתִּיהִיב לְרְבִי שְׁמֵעוֹן וְחִבְרוֹי** רשות מן השמים ע"י האור שנתגלה ניתן לרשב"י וחבריו **לְגַלְתָּא בֵּיה רְזִין סְתִימִין עֲמִיקִין** לגלות בו בספר הזוה"ק סודות סתומים, ועמוקים, כי כידוע סודות התורה אסור לגלותם כי הם בכתר העליון ויכולים השומעים לטעות בהבנתם ואז עושים פגם גדול. וכן ניתן רשות לגלות סודות **וְלְכָל נְשָׁמְתִין דְּמְתִיבְתָא דְלַעְלָא**, ומְתִיבְתָא תְּתָאָה ולכל הנשמות של ישיבה של מעלה בג"ע העליון ולכל הנשמות של ישיבה של מטה בג"ע התחתון וכן לנשמות של, **וְלְשֶׁבַע טוּרִין עֲלָאִין**, דְּאֲנֹן תִּלְתָּ אֲבָהָן שבעה הרים העליונים שהם שלושה אבות העולם אברהם יצחק ויעקב שהם בחג"ת **וְרַעֲיָא מְהִימְנָא** והרועה הנאמן משה רבינו בנצח **יְאֶהְרֶן** הכהן בהוד **וְדָוִד** המלך במלכות **וְשְׁלֹמֹה**, המלך ביסוד כי על ידם נפתחים הספירות העליונות ומורידים אור החכמה

עיונים והארות

וחירות לה ולבניה – עם ישראל. זה מה שכתוב "גם ציפור מצאה בית ודרור קן לה" ונאמר "וקראתם דרור בארץ" המרמז על הנאולה השלמה. ומוסיף הזוהר ואומר שזה החיבור – ספר הזוהר הקדוש הוא כמו "תיבת נח" שכל נשמות הצדיקים כלולים בו – "זה השער לה' צדיקים יבואו בו" וכאשר יתגלה זה החיבור בעולם כדור האחרון רבים יתאספו ללמוד ולעסוק בו וכל אותם שיוכו לחלק בספר הזוהר הקדוש ינצלו מהמבול הנורא שישמוף את הדור האחרון. ספר הזוהר הקדוש יהיה כתיבת נח בעבורם להצילם – אשרי הזוכה.

[א] בעת שהתכנסו התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי ויע"א והחבריא קדישא שעמו לחבר את ספר הזוהר הקדוש ניתנה להם רשות מהשמים לגלות בו סודות גדולים ועצומים והיה גלוי וידוע לפני בורא עולם שיבוא זמן בדור שבו בן ישי בא שמצבו של עם ישראל יהיה קשה ביותר ויהיו נודדים ממקום למקום וכו' ולכן בשל כל זאת הסכים הקב"ה לעשות את החיבור הזה ספר הזוהר הקדוש ע"י רבי שמעון בר יוחאי וכינס בו ה"ת נשמות עליונות מישיבה של מעלה ונשמות הצדיקים שכולם יהיו כלולים בספר הזוהר, וכל זאת כדי למצוא מנוחה לשכינה בגלות

וְאֵלֵיהוּ עֲמֹהוּן וְאֵלֵיהוּ הַנְּבִיאַ עֲמַהֵם, וְכֵן נִיתֵן רִשׁוֹת לְכָל וְלְכָל נִשְׁמָתֵין
 דְּמִתִּיבְתָאן דְּאֲזִלִין עֲרִטִילָאִין הַנְּשֻׁמוֹת שֶׁל יְשִׁיבוֹת הַנְּמֻצָאוֹת בְּגִ"ע
 שֶׁהוֹלְכִים עֲרוּמִים מֵאוֹר הַשְּׂכִינָה מִחַמַּת הַגְּלוּת אֲבָל יֵשׁ לָהֶם לְבוֹשׁ אַחֵר, וּמְלָאכִין
 דְּמִמְנָן עֲלֵיהוּ, וְאֲזִלִין עֲרִטִילָאִין וְגַם הַמְּלָאכִים הַמְּמוּנִים עֲלֵיהֶם שֶׁהֵם
 מִשְׁמָשִׁים אֶת נִשְׁמוֹת הַצְּדִיקִים וְהוֹלְכִים גַּם הֵם עֲרוּמוֹת בְּלִי לְבוֹשׁ בְּגִינֵיהוּ, דְּאֲנֹן
 בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵיהָ רְעוּתֵיהָ דְּשְׂכִינְתָא בְּסִיבְתָם, שֶׁהֵם הַמְּלָאכִים הַמוֹשְׁרָשִׁים
 בְּשְׂכִינָה וְנִקְרָאִים בְּתוֹלוֹת אַחֲרֵי הַשְּׂכִינָה וְנִעְרוֹת שֶׁל הַשְּׂכִינָה, דְּאֵיהִי עֲרִטִילָאָה
 מְנַהֵן שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה עֲרוּמָה מֵהֶם מֵהַמְּלָאכִים בְּגִלוֹת וְאֲנֹן עֲרִטִילָאִין מְנַהֵ
 וְהֵם הַמְּלָאכִים עֲרוּמִים מִמְנַה ג"כ שֶׁאֵינָה מֵאִירָה בָּהֶם. וְהָכִי אֲנֹן חִילִין דְּמִלְכָא
 עֲרִטִילָאִין מְנַה וְכֵן ג"כ הֵם הַחִיילִים שֶׁל הַמֶּלֶךְ עֲרוּמִים וְחֹסְרִים מִמְנָן מֵהַאֹר שְׁלוֹ,
 דְּכֹתִיב כְּמוֹ שְׂכָתוֹב (ישעיה לג) הֵן אֲרָאֲלָם שֶׁהֵם הַמְּלָאכִים צְעֻקוֹ חֲצָה
 לְסִיבְתָ הַיּוֹתָם בְּחוּץ מְלָאכִי שְׁלוֹם מְלָאכִי הַת"ת מֵר יִבְפִּיוֹן.

וְכַגִּין דָּא וּבְשִׁבִיל זֶה הַכּוּוּנָה עַל אוֹרֵךְ הַגְּלוּת אֲסַתְפֵּם קוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא וְשְׂכִינְתָהּ לְמַעְבַּר הָאִי חֲבוּרָא הַסְכִּימוּ הַקְּב"ה וְהַשְּׂכִינָה
 לַעֲשׂוֹת זֶה הַחִיבוּר עֲבוּרָם וְעֲבוּר כָּל הַנְּשֻׁמוֹת וְעַם יִשְׂרָאֵל וְהַמְּלָאכִים וְכו', עַל יַד הַהוּא
 דְּאֵתְנִילִיא וְעַל יַדֵּי אוֹתוֹ שֶׁנִּתְגַּלָּה אֲצֵל רִשְׁב"י שֶׁהוּא אַחִיהָ הַשִּׁילוּנִי הֵם פִּעְלוּ בִּזְהָ לְתִיקוֹן
 הַשְּׂכִינָה וְעַם יִשְׂרָאֵל וְהַגְּאוּלָּה וְכַנִּים בֵּיהָ עֲלָאִין וְתַתָּאִין וְאִסְפָּ בּוֹ חִיבוּר זֶה
 נִשְׁמוֹת עֲלִיוֹנוֹת מִיְשִׁיבוֹת שֶׁל ג"ע הַעֲלִיִין וְנִשְׁמוֹת מִג"ע הַתַּחְתּוֹן לַעֲזוּר בְּסִפְרֵי הַזוּהַר
 לְאֲשַׁכְּחָא בֵּיהָ נִיחָא לְשְׂכִינְתָא בְּגִלוּתָא, וְחִירוֹ לָהּ
 וְלְבִנְהָא כְּדִי לְמִצּוֹא בּוֹ מְנוּחָה לְשְׂכִינָה בְּגִלוֹת שְׁבַכְל זְמַן שְׁעַם יִשְׂרָאֵל כֹּאֵן לְמִטָּה
 מִתְּעַסְקִים בּוּזְה"ק יֵשׁ לְשְׂכִינָה נַחַת גְּדוֹל וְחִירוֹת לָהּ וְלְבִנְיָה שֶׁהֵם עִם יִשְׂרָאֵל מְכַל הַצְּרוּת וְכו'.
 הַדָּא הוּא דְּכֹתִיב וְזֶה שְׂכָתוֹב (תהלים פד) גַּם צְפוּרָה שֶׁהִיא הַשְּׂכִינָה הַקְּדוּשָׁה
 מְצַאָה בֵּית בִּיהֶמ"ק וְדָרְזוֹר קֵן לָהּ שֶׁהִיא אֵימָא עֵילָאָה הַבִּינָה הַבִּינָה לְבִיתָהּ

שהיא השכינה קן שהוא הבית הגדול. **וְהָיָא דְאִתְמַר בְּהָ אֹתָהּ שְׁנֵי אֲמָר בַּהּ (וּיְקָרָא כַּה) וּקְרָאתֶם דְּרוּר בְּאַרְיָן לְכָל יִשְׁבִּיָּהּ** שהיא אימא עליונה.
 ומה שכתוב **אֲשֶׁר שָׁתָה אֶפְרוּחֶיהָ, אֵלֶיךָ** הם הצדיקים בעלי משנה
דְּאִתְמַר בְּהוֹן שְׁנֵי אֲמָר בַּהּ (דְּבָרִים כַּב) וְהָאֵם הבינה
רַבְּעָת עַל הָאֶפְרוּחִים. חיות הקודש מעולם היצירה **וְאֵנֹן מְאָרִי**
דְּנִדְפִין דְּאִתְמַר בְּהוֹ והם בעלי כנפיים שנאמר בהם (יחזקאל א) **וְאֶרְבַּעַה**
פְּנִים לְאַחַת וְאַרְבַּע כְּנָפַיִם לְאַחַת לָהֶם. דְּאֵלֶיךָ אֵנֹן דְּמִמְנֵן
עַל מְאָרִי מִתְנִיתִין שאלו הם אותם הממונים על בעלי המשנה בהם כנגד עולם
 היצירה הנקרא רוח ולכן **דְּרוּחֵיהוֹן פְּרִיחִין מְנַהוֹן** הרוח שלהם פורחת מהם
 לעלות למעלה לקבל שפע.

ושואל למה כתוב **אוּ עַל הַבְּיָעִים**, שאין להם כנפיים **אֵלֶיךָ אוֹפְנִים**
דְּמִמְנֵן עַל מְאָרִי מְקָרָא הם רומזים לאופנים
 שבעשיה שממונים על בעלי מקרא. **דְּבִגִין הָאֵי חֲבוּרָא** כי בשביל זה החיבור
 יתגלה אור גדול בעולם ויגרום, **וְהָאֵם** שהאם הבינה **רַבְּעָת עַל הָאֶפְרוּחִים**
 בעלי משנה **אוּ עַל הַבְּיָעִים** בעלי מקרא שכולם נהנים מהאור של הזוה"ק. ומה שכתוב
לֹא תִקַּח הָאֵם עַל הַבְּנִים, הם נשמות של בעלי קבלה **אֵלֶיךָ אֵנֹן**
דְּאִתְמַר בְּהוֹן אלו הם שנאמר בהם **בְּנִים אַתֶּם לַה' אֱלֹהֵיכֶם** והם
 למעלה למעלה שאין שם שליטת הגלות בשום אופן. **אֵלֶיךָ רַבִּי שְׁמַעוֹן וְחֲבֵרֹי**
וּמְאָרִי מִתִּבְתָּא דְּעַבְדֵי הָאֵי חֲבוּרָא והם ג"כ רשב"י וחביריו וכן בעלי
 הישיבות שעושים זה החיבור.

וְהָאֵי חֲבוּרָא הָוָא פְּגוּנָא דְּתִבְתַּת נַח וזה החיבור של הזוה"ק הוא כמו
 תיבת נח ששרשה בבינה, באימא העליונה שמגינה על בניה **דְּאִתְכַנְשׁ** שנאספו
בְּהָ כָּל מִין וּמִין, מהחיות והבהמות והעופות להנצל מימי המבול **הַכִּי**

מִתְפַּנְשִׁין בְּהַאי חֲבוּרָא כָּל נִשְׁמָתִין כַּךְ גַּב מִתְאַסְפִּים לַעֲסוֹק בּוֹזָה
 החיבור כל הנשמות של הצדיקים **דְּצַדִּיקָיָא וְאַנְשֵׁי מִדּוֹת**, שהם הספירות
 העליונות שנשמות של צדיקים מושרשות בהם **דְּאִתְמַר בְּהוּן** שנאמר בהם (תהלים
 קיח) **זֶה הַשַּׁעַר לַה' צַדִּיקִים יִבְאוּ בּוֹ, וְאַחֲרָנִין דְּלֹא צַדִּיקִים,**
אֲתִידְחִין מִתַּמָּן ואחרים שאינם צדיקים אלא הם רשעים נדחים משם מהזוה"ק
 ומלהבין הסודות שבו. ואין להם חשק כלל להתעסק בו וזה ממש כמו תיבת נח שהיתה דוחה
 את הרשעים ואת הבהמות ואת החיות שקלקלו דרכם. **וְכֹד אֲתִנְלִיא הַאי**
חֲבוּרָא בְּעֵלְמָא, סְגִיִּין מִתְפַּנְשִׁין לְגַבֵּיהּ וכאשר יתגלה זה החיבור
 שהוא הזוה"ק בעולם הרבה מאד בני אדם יתאספו אליו לעסוק בו וללמוד בו **דְּאִתְמַר**
בְּהוּן שנאמר בהם (דברים כט) **כִּי אֶת אֲשֶׁר יִשְׁנוּ פֹה וְגו',** נשמות
 שנמצאות עתה בעולם **וְאֵת אֲשֶׁר אֵינְנוּ פֹה,** אלא שעומדות לרדת לזה העולם
בְּהַאי חֲבוּרָא, עֲמָנוּ הַיּוֹם בזה החיבור כולם יתאספו להיות עמנו היום בלימוד
 ויהיה להם הגנה גדולה מהחיצונים וכוחות רעים. **וְעֲלִיהוּ אֲתִמַּר** ועליהם נאמר
 (דניאל יב) **וּמִצַּדִּיקֵי הָרַבִּים** שהם מצדיקים עצמם במעשיהם הטובים **כְּכּוֹכְבִים**
לְעוֹלָם וָעֶד, כְּאֵנוּן כּוֹכְבֵי דִיהוּן קִימִין לְעֵלַם וְלְעֵלְמֵי
עֵלְמֵיָא פי' כאותם כוכבים שיהיו קיימים לעולם ולעולמי עולמים, **וְאִתְמַר**
בְּהוּן ונאמר בהם **וְהָיָה זְרַעַד כְּכּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם, דְּאִיהוּ עֲמוּדָא**
דְּאֲמַצְעִיתָא שהשמים הוא עמוד האמצעי שהוא בחי' הת"ת, **דְּאִיהוּ** שעליו נאמר
אֲתָה תִשְׁמַע הַשָּׁמַיִם, בחי' הת"ת **וְלֹא כְּכּוֹכְבֵי מִשְׁמֵיָא**
דְּאִתְמַר בְּהוּן ולא ככוכבים מאותם השמים של הס"א שנאמר בהם (ישעיה נא) **כִּי**
שָׁמַיִם כְּעֵשֶׂן נִמְלָחוּ, (תהלים קב) **הַמָּה יֵאבְדוּ וְאֲתָה תִעֲמַד.**

רעיא מהימנא נשא קב"ד ע"ב
 (דניאל יב) **וְהַמְשָׁפִילִים יְבִינוּ, מִסְטָרָא דְבִינָה** והמשכילים הם הצדיקים
 יבינו ויתבוננו מצד הבינה שהיא הנשמה שלהם שבאה מעולם הבינה דאצילות,
דְּאִיהוּ אֵילָנָא דְחַיִּי, בְּגִינֵיהּ אֲתָמַר שהוא בינה דאצילות עיקר החיות
 והמוחין של אילן החיים שהוא פרצוף ז"א שנקרא "עץ החיים" בשבילם נאמר, (דניאל יב)
וְהַמְשָׁפִילִים יִזְהִירוּ כְּזוֹהַר הַרְקִיעַ ומפרש איך תאיר נשמתם באילן החיים
בְּהַאי חֲבוּרָא דִילָךְ דְּאִיהוּ סֵפֶר הַזֹּהַר בזה החיבור שלך, שעל ידו
 אתה מחבר כל העולמות והפרצופים העליונים והתחתונים שהוא ספר הזוהר הקדוש כי יש בו
 סודות גדולים מאוד וע"י שלומדים בהם ומבינים אותם מתקשרים העולמות, **מִן זוֹהַרָא**
דְּאִימָא עֲלָאָה תְּשׁוּבָה והוא מן הזוהר והאור של אמו העליונה דאצילות
 שנקראת תשובה כי התשובה בעולם הבינה. **בְּאֵלֵין לָא צְרִיךְ נְסִיוִן** באלו הסודות
 של הזוה"ק לא צריך נסיונות לעם ישראל לזכך אותם ע"י צער הגלות, אלא יודכבו ע"י לימוד
 זוה"ק, **וּבְגִין דְּעֵתִידִין יִשְׂרָאֵל לְמַטְעַם מְאִילָנָא דְחַיִּי, דְּאִיהוּ**
הַאי סֵפֶר הַזֹּהַר והיות ועתידיים עם ישראל כולו לטעום באחרית הימים מאילן
 החיים שהוא עץ החיים שהוא זה הספר הזוה"ק ע"י קדושתו והסודות שבו והשמחה שהוא
 גורם בעולמות העליונים היות והוא עיקר התורה הקדושה בזכות זה, **יְפָקִין בֵּיהּ מִן**
גְּלוּתָא בְּרַחֲמֵי יצאו בו בלימוד הזוה"ק מן הגלות ברחמים גדולים בלא צרות וייסורים
 ומחלות ומלחמות. **וְיִתְקַיֵּים בְּהוֹן** ויתקיים בהם בעם ישראל, (דברים לב) **יְהוָה**
 שהוא שם הוי"ה ב"ה **בְּדָרְדִּי יִנְחֵנוּ** מן הגלות **וְאֵין עִמּוֹ אֵל נֹכַר** שהוא חלק
 לגויים ושום קטרוג מן העליונים והתחתונים.

תיקוני זוהר כ"ג ע"ב

אֲדָהְכִי בתוך כך שרשב"י דורש את הסודות הגדולים הללו **הָא אֵלֵיהּ קָא**
נְחִית מְעִילָא הרי רואים שאלהו הנביא זכור לטוב יורד מלמעלה כי

בתחילת דבריו לעיל ראינו שרשב"י ביקש והשביע את אליהו ז"ל שיסייע לו, **בְּכַמְהָ** **חַיִּילֵין דְּנִשְׁמָתֵין** וירד אליהו בכמה חיילות של נשמות שבאו לשמוע על הסודות של תיקון הנשמות, **וְכַמְהָ מְלֹאכֵיא סוּחְרָנְיָה** ועוד כמה מלאכים סביבו של אליהו הנביא שבאו לכבודו, **וְשִׁכְיָנְתָא עֲלָאָה** והשכינה העליונה שהיא מלכות דאצילות. היא **עֲטָרָה עַל פְּלָהוּ** עטרה על הראש של כל אותם הנשמות, ופירושו, **כְּתָר בְּרִישׁ כָּל צְדִיק** כתר בראש כל צדיק וצדיק של נשמות הצדיקים, **בְּהַהוּא זְמַנָּא קָלָא אֶתְעַר בְּאֵילָנָא דְלַעֲיָלָא בְּנִגְוֹנָא** באותו זמן של הדרוש, אז קול נתעורר באילן של מעלה שהוא עץ החיים פרצוף ז"א בחי' הקול העליון בניגון מיוחד ושמח, **וְכַמְהָ עוֹפִין דְּנִשְׁמָתֵין שְׂרִיין תַּמָּן בְּעִנְפוֹי** וכמה עופות של נשמות שנולדו מזו"ן דאצילות שורים שם בענפי האילן, **הָדָא הוּא דְכְתִיב** וזה הוא מה שכתוב (דניאל ד ח) **רְבָה אֵילָנָא וַתִּקְיָה וְכוּ'** גדל האילן ונתחזק שהוא אילן העליון, **וַיִּמָּא** והקול אמר **הָכִי כָר, רַבִּי רַבִּי** שהוא רשב"י **אֲנִתָּה הוּא אֵילָנָא דְרְבָה וַתִּקְיָה בְּאוֹרֵיתָא** אתה הוא דוגמת האילן הגדול העליון והחזק בתורה הקדושה כלומר ע"י סודות התורה שגילית, **בְּעִנְפוֹי דִילָךְ דְּאֵינוּן אַבְרִין קְדִישִין** בענפים שלך שהם האיברים הקדושים שלך, **כַּמְהָ עוֹפִין שְׂרִיין תַּמָּן** כמה עופות של נשמות שורות שם, **דְּנִשְׁמָתֵין קְדִישִין כְּנִגְוֹנָא דְלַעֲיָלָא, דְאֶתְמַר בֵּיהּ** והם של נשמות קדושות כדוגמת הנשמות של עולמות העליונים שנאמר בהם (שם ט) **וּבְעִנְפוֹהֵי יְדוּרָן צְפָרֵי שְׁמַיָא** ובענפיו יקננו צפרי השמים שהם נשמות שיוצאות מז"א, **וְכַמְהָ בְּנֵי נֶשָׂא לְתַתָּא** וכמה בני אדם למטה בעוה"ז **יְתַפְרְנְסוּן מֵהַאי** (דף כד ע"א) **חַבּוּרָא דִילָךְ** יתפרנסו ויהיו ניזונים מזון רוחני המחיה אותם מהזוה"ק מזה החיבור המיוחד שלך, **כַּד יְתַגְלִי לְתַתָּא בְּדָרָא בְּתַרְאָה בְּסוּף יוֹמֵיא** כאשר יתגלה למטה בעוה"ז בדור האחרון בסוף הימים בזמן

משיח צדקנו, וּבְגִינֵיהֶּ וּבִזְכוֹת סֵפֶר הַזוֹהַר קְדִישׁוֹ וְהַלִּימוֹד בּוֹ יִתְקִיִּים מִשׁׁכּ (ויקרא כה י)
 וְקָרְאתֶם דְּרוֹר בְּאַרְצֵי וְגוֹמֵר וְאִזּוּ יֵבֵא מִשִּׁיחַ צִדְקָנוּ וְיִגְאַלְנוּ גְּאוּלַּת עוֹלָמִים
 אֲמֵן.

תיקוני זהר י"ז ע"א

כְּתִיב וְהַמְשִׁבִּילִים יִזְהִירוּ כְּזֹהַר הַרְקִיעַ וְגו'. אֵלֶּיךָ אֲנֹנִי
 רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי וְחֵבְרִי וְכו' אֵלֶּיךָ רַשְׁבִּי וְהַחֲבֵרִיא
 קְדִישׁא שְׁהֵם תְּלַמִּידֵיהֶּ, שְׁרַשְׁבִּי הַשְּׁכִיל לְגַלוּת לְהֵם לְחַבְרִיא קְדִישׁא כֹּל סוּדוֹת הַתּוֹרָה וְהֵם הִבִּינוּ
 אֵת הַסּוּדוֹת לְכֵן נִקְרְאוּ הַמְשִׁבִּילִים. דְּאִזְדָּהְרוּ וְזִהְרוּ לְעֵילָא כְּזֹהַר
 הַרְקִיעַ שְׁהֵאִירוּ אֹר גְּדוֹל מְאֹד לְמַעְלָה בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים כְּאֹר הַרְקִיעַ הָעֲלִיִּן. מֵאִי
 כְּזֹהַר מָה הוּא הַפִּירוּשׁ כְּזֹהַר הַרְקִיעַ. אֵלָּא פֶּד עֲבָדוּ הָאִי חֲבוּרָא אֵלָּא
 כְּאִשְׁר עֲשׂוּ וְתִיקְנוּ וְחִיבְרוּ אֵת זֶה הַחִיבּוּר סֵפֶר הַזוֹהַר קְדִישׁוֹ שֶׁמְחַבֵּר כֹּל הַפְּרָצוּפִים הָעֲלִיוֹנִים
 וְהַתַּחְתּוֹנִים אֶסְתַּכְּמוּ עֲלֵיהֶּ לְעֵילָא וְקָרְאוּ לֵיהֶּ סֵפֶר הַזֹּהַר וְכו' וְהֵם
 הִסְכִּימוּ עֲלֵיהֶּ מְלַמְעֵלָה בְּעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים כֹּל הַפְּרָצוּפִים וְהַסְפִּירוֹת וְקָרְאוּ לְסֵפֶר הַזֶּה סֵפֶר הַזוֹהַר
 הַקְּדוֹשׁ, כִּי לְפָנַי כֵּן קָרְאוּ לוֹ סֵפֶר הַבְּהִיר וְאֲחִיב מִן הַשְּׁמַיִם קָרְאוּ לוֹ סֵפֶר הַזוֹהַר קְדִישׁוֹ כִּי נִמְשְׁכוּ
 הַסּוּדוֹת מִן זֹהַרָא דְאִימָא עֵילָא, מִן הָאֹר הָעֲלִיִּן שֶׁל אִימָא הָעֲלִיוֹנָה. בְּזִהְרוּ וְזִמְנָא
 דְּאִתְחַבְּרָא הָאִי חֲבוּרָא רְשׁוּתָא אִתְיָהִיב לְאֵלֵיהֶּוּ לְאַסְכְּמָא
 עֲמָהוֹן בֵּיהֶּ בְּאוֹתוֹ זְמַן שֶׁנִּתְחַבֵּר זֶה הַחִיבּוּר שֶׁל הַזוֹהַר קְדִישׁוֹ רְשׁוּת נִתֵּן לְאֵלֵיהֶּוּ הַנְּבִיא זְכוּל
 לְהַסְכִּים עִמָּהֶם בּוֹ הַזוֹהַר קְדִישׁוֹ. וְכָל מְאִירֵי מְתִיבְתָא דְלְעֵילָא וְכָל בְּעֵלֵי הִשִּׁיבוֹת
 שֶׁל מַעְלָה שְׁהֵאִי יִשִּׁיבְתוּ שֶׁל הַקְּבִ"ה וְתִתָּא וְלִמְטָה בִּישִׁיבוֹת שֶׁל הָעוֹלְמוֹת הָעֲלִיוֹנִים אֲבָל
 לִמְטָה שְׁהוּא מְלֹאךְ מ"ט וְכָל חֵילֵיךָ דְּמְלָאכִין עֲלָיִן וְכָל הַצְּבָאוֹת שֶׁל
 הַמְּלָאכִים הָעֲלִיוֹנִים דְּעוֹלָם הַיְצִירָה וְנִשְׁמָתֵיךָ עֲלָיִן לְמַהוּי עֲמָהוֹן

בְּאַסְכְּמוּתָא וְרַעוּתָא כְּחָדָא ולכל הנשמות העליונות שבעולם הבריאה להיות

עמהם עם רשב"י וחבריו בהסכמה אחת ורצון אחד:

זהר חדש דף קכד

וְעוֹד, מִשְׁכַּב וְהַמְשַׁכְּלִים יִזְהָרוּ ויאירו בסודות התורה, **אֱלִיִן שִׁיתִין**

רְבוּא מְאִירֵי מִתְנִיתִין דְּלַעְלָא אלו המשכילים הם ששים רבוא

נשמות בעלי המשנה שבג"ע העליון למעלה בעולם הבריאה **וְאֱלִיִן שִׁיתִין רְבוּא**

מְאִירֵי מִתְנִיתִין דְּלַתְתָּא וגם הם אותם ששים רבוא נשמות בעלי המשנה שבג"ע

התחתון למטה שהם בעלי רוח שבג"ע שבעולם היצירה. **וְאֱלִיִן שִׁיתִין רְבוּא**

דְּמִלְאָכִין וגם הם אותם ששים רבוא של מלאכים מעולם היצירה המלויים הנשמות

שיורדות למטה שבעולם העשיה. **וְאֱלִיִן שִׁיתִין רְבוּא כּוֹכְבֵיא** וגם הם אותם

ששים רבוא כוכבים שהם לבושים לאותם נשמות דעשיה, **כְּלָהוּ יִזְהָרוּ כְּהֵוָה**

דְּאֵתְמַר פְּנֵי מֹשֶׁה פְּנֵי חֲמֹה, כְּלָהוּ יִזְהָרוּ בְּחִבּוּרָא דְּאֵ

כולן, כל אותן הנשמות יאירו ויזהירו כאותו שנאמר בו פני משה מאירים ומזהירים מנשמת משה

המאירה לכל התחתונים, כך כולם יאירו בחיבור זה של ספר הזוהר הקדוש. **כִּיִּהוּ יִזְהָרוּ**

בְּמִלּוּלָהּ בו בספר הזוה"ק יאירו בגירסת ספר הזוה"ק בביאור הסודות שבספר הזוה"ק.

כְּלָהוּ יִזְהָרוּ בְּכַתִּיבְתָּהּ בְּהַאי סְפָרָא כולם יאירו בכתיבתו של זה הספר,

כי ע"י כתיבתו מתעבים הדברים ומאירים כספירים להאיר הנשמה כי נכתבו בדקדוק רב.

כְּזִהְרַת הָרְקִיעַ. ואז יאירו אותם שעוסקים בספר הזוהר כאור הרקיע שהוא סוד הדעת

מדרגת משה **וְעַל שְׁמֵהּ אֵתְקַרֵי סְפֵר הַזִּהְרַת** ועל שמו של הדעת נקרא ספר

זה "זהר" שהשפעת אור הספר הזה בא מזהוהר העליון **בְּדִיוֹקְנָא דְּעֵמוּדָא**

דְּאִמְצַעִיתָא דְּאִיהוּ סְפֵר בדיוקן וצורה של העמוד האמצעי שהוא הדעת, שהוא

ספר שפירושו מלשון ספיר ויהלום שהוא אור עליון המגלה נסתרות **דְּזִהְרַת דְּיִלְיָהּ**

מֵאֲמָא עֲלָאָה דְּאִיהוּ זִהְרַת שהאור שלו מהאמא העליונה שהוא הזוהר העליון

שבא מאבא לאמא ואמא מאירה אותו לת"ת. וְיֵה אֲוִקְמוּהָ רַבָּנִין ובו ביארו והעמידו חכמים אֵיזוֹהוּ חֲכָם הַמְבִינֵן דְּבַר מְתוּדָה דְּבַר מִי נִקְרָא חֲכָם מִי שֶׁמִּקְבֵּל אור החכמה דרך אמא, כן גם זוהר הרקיע הוא בא מאמא עילאה שעיקרו מן החכמה. וְאֵיזוֹהוּ זוהר דְּנִהָרָא בְּלֵב דְּרַעֲיָא מְהִימָנָא והוא השפע הנקרא זוהר שמאיר בלב של הרועה הנאמן, הוא משה רבנו שהוא בחינת הדעת המלוכש בת"ת שמקבל מאמא, וְהָרָא בְּל"ב אֱלֹהִים דְּעוֹבְדָא דְּבְרָאשִׁית והוא מאיר בל"ב פעמים אלהיים הנזכרים במעשה בראשית שהם בבינה ובהם מלוכשים ל"ב נתיבות חכמה כי ראשית חכמה בבינה.

ספר הזוהר מבטל כל גזירות קשות

כמו כן בנוסף למעלה הנפלאה של קירוב הנאולה ברחמים מסוגל הלימוד והקריאה בספר הזוהר הקדוש לבטל כל גזירות קשות ולהיות כחומה בצורה מפני כל צרה רח"ל.

גאון ישראל הרמח"ל רבנו משה חיים לוצטו זצוק"ל זיע"א מחבר ספר "מסילת ישרים" ועוד, תיקן בישיבתו סדר לימוד מיוחד של גירסא בספר הזוהר הקדוש במשמרות ללא הפסק כלל, מעלות השחר עד שקיעת החמה וקבע דבר זה כתקנה הראשונה בישיבתו, וכותב על מעלת הדבר באגרת לחכמי ישראל בזאת הלשון: "זאת העצה היעוצה לכל קהילות קודש להנצל מרשת זו טמנו שונאיהם ובודאי היה להם לפקח על זאת ולא יחדלו כי רב הדבר ועצום מאוד... ועתה אל ישליכו חכמי ישראל את הדבר הזה אחרי גוים כי אני אלמלא נתיישר חיילי הייתי קובע דבר זה בכל מקום ומקום אבל כבוד תורתכם יקח את העצה הזאת ויהיה לו לזכות כי אין כמוה לטובה לכל ישראל וכל אחד במקומו יכול לעשותו כי לא דבר קשה הוא כלל"

מי לנו גדול כרמח"ל זיע"א אשר היה בקי עצום בכל מכמני התורה ולא מצא עיצה לבטל גזירות מעם ישראל אלא את העצה הזו, לימוד בספר הזוהר ברצף ללא הפסק, שבכוח הקדושה העליונה של ספר הזוהר הקדוש לבטל כל גזירות ולקרב הנאולה ברחמים.

לאור כל האמור לעיל דע לך אחי אהובי שעלינו להתחזק בלימוד התורה הקדושה בש"ס ופוסקים, ובפרט בלימוד הזוה"ק יום יום ע"פ הסדר, לא לעזוב יום אחד שיעבור על האדם בלא לימוד בזה"ק כמה עלים לפחות, כי הוא המפתח של הנאולה – הפרטית והכללית! ולא יתירשל האדם לומר מי אני ומה חיי שאעסוק בזה"ק, כי זו היא עצת היצה"ר. כי הזוה"ק

מתאים לכל יהודי ויהודי כקטון כגדול, ת"ח, אברך, בחור ישיבה, נער בת"ת, או אדם שעובד לפרנסת ביתו, וגם נשים צדקניות טוב שיגרסו בזוה"ק.
לכן מטרתינו ומטרת כל אחד ואחד מעם ישראל צריכה להיות לקרב הגאולה ולפדות השכינה מן הגלות, והעצה הטובה ביותר היא לעסוק בזוה"ק בכל יום ויום וכל אחד יפרסם הדבר לכל אוהביו ושכניו כדי שידעו כולם ויטעמו כולם מסם החיים ואכלו והיו לעולם אמן.

מאמר נפלא בחשיבות הפצת הזוהר הקדוש

זוכה ויושב במחיצת הצדיק בעולם הבא!!!

דוד המלך ע"ה אומר בתהילים (ס"א) "אגורה באהולך עולמים" שואלת על כך הגמרא (מסכת יבמות צ"ו ע"ב - צ"ז ע"א) וכי אפשר לו לאדם לגור בשני עולמים? אלא, התפלל דוד המלך ע"ה לפני הקב"ה וביקש יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בעולם הזה פירושו: יהי רצון שיאמרו דברי תורה בשמי בעולם הזה לאחר פטירתו.

שהרי אמר רבי יוחנן משמו של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר!

למדנו מהגמרא הנ"ל את המעלה האדירה שיש לצדיק כאשר אומרים דברי תורה בשמו, עד כי ממש מחיים אותו בקבר ושפתיו נעות - דובבות כאילו היה חי.

כתב על כך הגאון מהרד"א אוסטרוליה בספרו "בן אברהם" בכיאוורו את "שפתותיו דובבות":
"לפי זה הגורם שיהיה החכם חי אחרי מותו, גם הוא זוכה ויושב במחיצתו שהרי הוא גרם להחיותו ואין ספק כשהוא בא לעולם הבא, החכם בעצמו עם אוהביו יוצאין לקראתו לקבל פניו!!!

וכל המדפים ספרים מממונו להוציא לאור תורה, זוכה ויושב בעולם הבא במחיצת אותו החכם מחבר הספר! שהרי על ידו יצא הספר ותרבה הדעת בכל עת, ואם חלילה היה נגזו הספר לא היו לומדים בו".

צדיק גזר והקב"ה מקיים!!!

בנוסף לכך הצדיק שזכה לקבל "טובה" מהאדם בעולם הזה, מעתיר עליו בתפילה ומלמד עליו זכות לפני ה' יתברך. ראה לדוגמא את דברי קודשו של הגאון בעל ה"פלא יועץ" רבי אליעזר פאפו זצוק"ל זיע"א שהבטיח בוו הלשון: "ואם אוכה לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו ממי שאקבל טובה אשתדל לשלם לו במיטבא ולבקש רחמים עליו".

וכן הגאון הרב המקובל האלקי כמוהר"ר אלכסנדר זיסקינד זצוק"ל בעל ספר "יסוד ושורש העבודה" כתב בצוואתו בוו הלשון: "מכל לומדי התורה הקדושה, בקשתי היא מאד מאד

שיקבעו בו שיעור לימוד בכל יום ומבטיח אני אותם, שאהיה מליץ טוב בתמידות בעדם בעולם העליון ולשומע יונעם"

כל שכן על אחת כמה וכמה זכות אדירה ועצומה שאין לשער ולתאר, היא להיות שותף להוציא לאור עולם ספריו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א.

שהוא כידוע ניצוץ נשמתו של משה רבינו ע"ה, וזכה ולימד את ישראל תורה בנגלה ובנסתר וזכה למדרגות רמות ונשגבות בקירבתו להשי"ת.

בנמרא במדרשים וכן בספר הזוהר הקדוש ישנם עובדות על מעשים נפלאים ונוראים אשר מעידים על קדושתו הגדולה של רבי שמעון בר יוחאי זיע"א:

מובא בזוהר שפעם אחת הלך רבי שמעון בטבריה ופגש באלהו הנביא זכור לטוב. אמר לו אליהו הנביא: "שלום עליך מורי!" שאל אותו רבי שמעון: "במה עוסק הקב"ה בשמיים?" ענה לו אליהו הנביא: "במעשה הקורבנות, ואומר דברים חדשים בשמך! אשרי חלקך! והוסיף ואמר באתי לאמר לך שלום, ודבר אחד ברצוני לשאול ממך (וכאן שאלו שאלה שנשאלה בישיבה של מעלה)" שאל אותו רשב"י: "ומה הקב"ה ענה על כך?" ענה לו אליהו הנביא: "הרי בר יוחאי יאמר, ולכן באתי אליך לשאול אותך, והוסיף ואמר אליהו הנביא "אשריך בעולם הזה, שהקב"ה משתבח בך למעלה ועליך כתוב "צדיק מושל ביראת אלקים".

ועוד אמר רשב"י זיע"א: "יכול אני לפטור את העולם כולו ממידת הדין" ואמר רבן שמעון בן גמליאל: רבי שמעון אינו צריך לגזור תענית בעולם כדי לבטל גזירה או כדי להתפלל על הגשם הוא גזור – והקדוש ברוך הוא מקיים! הקדוש ברוך הוא גזור – ורבי שמעון מבטל הגזירה! ונאמר "כדאי הוא רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק". זכותו תגן על כל בית ישראל אמן.

כמה שמחה והכרת תודה ומובה תהיה לרבי שמעון בר יוחאי זיע"א על אותו האדם שיוכה ויהיה שותף בהוצאת ספרו – ספר הזוהר הקדוש וללא כל ספק יזכה לישועות גדולות בכל הנצרך לו, ברוחניות ובגשמיות בעולם הזה, אושר ועושר, נחת ושלווה, שלום בית, וכל טוב סלה, ויזכה למעלה גדולה ומיוחדת לעולם הבא.

נחת ושמחה לנפטרים ז"ל

כתב רבנו בעל ה"פלא יועץ" בערך כיבוד אב ואם: "עיקר הכבוד הוא שיהא מכבדו במותו, וכל אשר בכוחו לעשות לו נחת ומנוחה לנפשו יעשה מידי יום יום... הנה כי כן, ראוי לבן שכל ימי חייו יהא דיוקנו של אביו תקוקה בפניו וידמה כאילו צועק מרה מתוך אש להבה ואומר "בני ידי חונני חונני, הצילה מחרב נפשי, מיד כלב יחידתי" ואף אם חושב שאביו צדיק גמור

הוא, ותתענג בדשן נפשו ידמה כאילו נותן לו מטעמים כאשר אהב, בעבור תברכהו נפשו"

אדם שזוכה להיות שותף בהדפסת ובהפצת הזוהר לעילוי נשמת הוריו או קרוביו שנפטרו רח"ל, יידע לו נאמנה כי הוא גורם בכך לנפטר נחת ושמחה גדולה ועילוי נשמה אדיר ותיקון גדול לנשמתו. ואם ידמיון ברוחו כפי דברי רבנו בעל ה"פלא יועין" את פני הוריו או קרוביו בשעה שמבשרים להם שקיבלו מתנה נפלאה מהעולם הזה, "מטעמים" מיוחדים כאשר אהבו, **שחינם שותפים של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי** וזכו להיות שותפים בהדפסת ובהפצת ספר הזוהר הקדוש, **אלפי אלפי מצוות של תלמוד תורה בספר הזוהר, איזה שמחה ואור יהיו על פניהם, אשרי הזוכה לכך, אשרי ואשרי חלקו.**

ישנם רבים החפצים בכל ליבם לעשות עילוי נשמה והנצחה לקרובי משפחתם שנפטרו ז"ל אך אינם יודעים מה לעשות, ופעמים רבות מבזבזים הון, מצווה גדולה להאיר את עיניהם וליידעם על האפשרות הנפלאה הזו להיות שותף בהדפסת ספר הזוהר, ובכך לזכותם ולזכות את כל כלל ישראל.

מעשה נפלא ברשב"י זיע"א

מובא במדרש רבא ויקרא, וזה תוכנו בקצרה:

רבי שמעון בר יוחאי ישן בליל ראש השנה, וראה בחלומו שהמלכות תובעת את בני אהותו לשלם סכום של שש מאות דינרים. רבי שמעון פנה אליהם וביקש שיהיו נבאי צדקה ויוציאו מכספם למטרות צדקה, וכל כסף שיוציאו שירשמו בפנקס. וכך אכן הם עשו. לקראת סוף השנה נאמר לשון הרע למלכות על בני אהותו של רבי שמעון ואסרו אותם בבית האסורים, אמרו להם, או שתעשו בנד חשוב למלך שעולה הון יקר, או שתחויבו לשלם קנס בסך שש מאות דינרים.

כאשר שמע על כך רבי שמעון הלך לבית הסוהר ושאל אותם כמה הוצאתם לצדקה? אמרו לו: הנה הפנקס, הכל רשום בו – כמו שאמרת. הכתכל רבי שמעון וראה שבני אהותו הוציאו במהלך השנה סך של חמש מאות תשעים וארבע דינרים, אמר רבי שמעון לבני אהותו תנו לי שישה דינרים, ואני אשחרר אתכם. אמרו לו: אתה רואה שהם מבקשים מאיתנו שש מאות דינרים, ואתה אומר לנו תנו שישה?? אמר להם רבי שמעון, תנו לי שישה דינרים ולא אכפת לכם. נתנו לו את הכסף, לקח אותו ונתן אותו שוחד לממונה על מאסרם, כדי שישחררם ולא ימסור מאומה עליהם למלכות, וכך היה.

כאשר השתחררו מן המאסר, אמרו לרבי שמעון: נראה לנו הדבר שאתה ידעת מלכתחילה שאנחנו מזומנים לכך. אמר להם – אמת! מליל ראש השנה ידעתי שאתם תפסידו

מממונכם שש מאות דינרים, אמרו לו בני אחותו, אם כך חבל, אם היית מספר לנו היינו נותנים לך בשמחה גם את ששת הדינרים האלו בשביל מצווה. אמר להם רבי שמעון, לא, אם הייתי מספר לכם זאת מלכתחילה נתינת הצדקה שלכם לא היתה נעשית לשם שמים.

מעשה נפלא זה שהיה עם התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א ממחיש את דברי רבותינו זיע"א שהאדם עצמו בעצת ובזכות הצדיק יכול להקדים רפואה למכה ולהינצל מכל מיני נזקים וצרות אף על פי שנגזר עליו דברים שאינם טובים ה' יצילנו, כגון: הוצאות בריאות, קנסות, תיקונים שונים ועוד הוצאות שונות ומשונות, אם יקדים ויקיים בכספו את רצון ה' יתברך וישקיע אותו בהשקעה הטובה והבטוחה בעולם, השקעה הנושאת פירות ברוחניות ובגשמיות ויפקיד את הכסף בספרו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א ספר הזוהר הקדוש, בטוח הדבר ללא כל ספק שהוצאה זו תבטל מעליו הוצאות אחרות ותשפיע עליו שפע, ברכה והצלחה בזכותיה דבר יוחאי אמן ואמן.

מידת הבטחון

"וידבר ה' אל משה בהר סיני לאמר": פרש"י מה ענין שמטה אצל הר סיני, אלא מה שמטה נאמרו כללותיה ודקדוקיה מסיני אף כל המצוות נאמרו כללותיהן ודקדוקיהן מסיני.

ובאמת צריך להבין מדוע הודיע לנו הכתוב מצוה זו דווקא אצל מצות שמטה, וי"ל כי פרשת שמטה מוכיחה שהתורה היא מן השמים, והיא ראייה ברורה לכך, שתורתנו הקדושה תורת אמת ולא שח"ו בדה אותה משה רבינו מלבו כי מי אנוש שיכול להבטיח הבטחה כזו שלא כדרך הטבע של – וציויתי את ברכתי ועשת את התבואה לשלש השנים, ופשוט שרק הכל יכול – אפשר לו להבטיח הבטחה כזו לדורות עולם.

"ושבתה הארץ שבת לה" כותב הרב כלי יקר: כי טעם מצוה זו להשריש האמונה בעם ישראל, כי חשש הקב"ה פן בבואם לא"י יתעסקו בעבודת האדמה וישכחו את ה' ויסירו בטחונם ממנו ויחשבו כי כוחם ועוצם ידם עשה להם את החיל הזה והם הבעלים ואין זולתם, ע"כ הוציאם הי"ת ממנהג הטבע. כי דרך אומות העולם לעשות בשש שנים – שתי שנים זרע, ואחת בור כדי לא להכחיש כוחה של האדמה, והקב"ה אומר שש שנים תזרע שדך מידי שנה בשנה, ואני מבטיחך לתת כוחה בכל שנה ומלבד זאת, בשנה הששית – וציויתי את ברכתי וכו' ועשת את התבואה לשלש השנים וע"י כל המופתים הללו תדע כי לי הארץ וע"י זהו עניןך נשואות אל ה' תמיד ותבטח בו יתברך.

ומעשה בר' זושא מאנפואלי שבכל יום בעת שהיה אומר ר' זושא רעב היו מכניסים לו אוכל פעם אחת אמר לעצמו אותו אחד שהיה דואג כל יום לעמוד ליד הפתח

עם האוכל אני רוצה לראות, לא אביא אוכל יום אחד ונראה מה יהיה, וכך עשה ולמחרת שאל מה נעשה ואמרו לו ראה פלא אתמול היה יהודי אחד שהיו לו צרות וקבל על עצמו שאם יסתדר לו מה שרוצה יתן לרב זושא אוכל וכך היה. הנה מן השמים דאגו לו כי מה שצריך האדם לקבל יקבל.

במידת הבטחון ראינו בגמ' נדרים (מ"ט ע"ב) מעשה באשתו של רבי יהודה שיצאה פעם וקנתה צמר בשוק ועשתה מזה גלימה חשובה. כאשר היתה יוצאת לשוק היתה מתכסת בה, וכאשר רבי יהודה היה יוצא להתפלל היה הוא מתכסה בה ומתפלל, וכאשר היה מתכסה בה היה מברך "ברוך שעטני מעיל" פעם אחת גזר רשב"ג תענית, ורבי יהודה לא הגיע לבית שנאספו שם החכמים בתענית, אמרו הנוכחים לרשב"ג שרבי יהודה לא הגיע לפי שאין לו בגד להתכסות בו, שלח רשב"ג לר"י בגד, אך סירב לקבלו, ביקש רבי יהודה להסביר לשלוחיו של הנשיא מדוע הוא מסרב ליטול ממנו את הבגד, לכן הגביה את המחצלת שעליה ישב, ונעשה נס ונתמלא כל אותו המקום במטבעות של זהב, ואמר לשלוחיו הנשיא, ראו את העושר שיש לי כאן! אם הייתי רוצה בודאי שהייתי יכול לקנות לעצמי חלוק אלא שאין רצוני להנות מהעולם הזה כלל. ולפיכך אני מסרב להנות מהמעיל ששלח לי.

הרי לנו המעלה הגדולה של הבטחון שהיתה בר"י שאמר תראה מה יש לי תחת המחצלת, וזאת מבח בטחון שהיה נטוע בו בכל חושיו וכשאמר בן, הרי היה אצלו כאילו ממש היום הניח שם את הכסף.

ובגמ' (בב"מ מ"ב ע"א) תנו רבנן: ההולך למוד את גרנו, אומר: יהי רצון מלפניך ה' אלהינו שתשלח ברכה במעשה ידינו. התחיל למוד, אומר: ברוך השולח ברכה בכרי הזה. מדד ואחר כך בירך – הרי זה תפילת שוא, לפי שאין הברכה מצויה לא בדבר השקול ולא בדבר המדוד, ולא בדבר המנוי, אלא בדבר הסמוי מן העין, שנאמר: יצו ה' אתך את הברכה באסמך.

ואם נתבונן נראה הרי זה נס גמור למעלה מן הטבע, ומ"מ מברך ומתפלל ואין זו ברכה לבטלה, וע"כ כיון שעד כדי כך מגיעה חובת הביטחון שארע לו נס כזה. ועיין דברי המודות שכותב שהמודד גרנו בטוח שארע לו נס גלוי ושנוי הטבע והוא מודה לה'.

בגמ' (תענית כ"ד ע"ב) אמר רב יהודה אמר רב, בכל יום ויום מימיו של רבי חנינא בן דוסא, היתה בת קול יוצאת מן השמים ואומרת כל העולם כולו ניזון בשביל חנינא בני, שאין לו אפי' לחם בביתו, דיו בקב אחד של חרובים בלבד, להתקיים ממנו מע"ש אחד לע"ש הבא. ומעשה באשתו של רבי חנינא בן דוסא שהיתה רגילה להסיק את התנור

כל ע"ש אע"פ שלא היה לה לחם לאפות, והיתה משליכה לתוכו חומר מעלה עשן, בכדי שיהיו השכנים סבורים שהיא אופה לחם לכבוד שבת, מפני שהתביישה ששכנותיה אופות לכבוד שבת כשהיא אינה עושה כלום, היתה לה שכנה רעה שאמרה לעצמה, הרי אני יודעת שאין לאנשים האלו כלום בבית, א"כ מהו כל העשן הזה העולה מתנורם, הלכה ודפקה בדלת, התביישה אשתו של רבי חנינא שיפורסם ברבים שלא היה לה כלום בתנור, והשכנה נכנסה לחדר הפנימי ונעשה גם שראתה את התנור מלא לחם, וכלי הלישה מלא עיסה, אמרה לה השכנה גברת גברת! הביאי מרדה כי לחמך עומד להשרף, אמרה אשתו של רבי חנינא אכן, אני לכך נכנסתי לחדר הפנימי, להביא את המרדה, תנא בברייתא לא אמרה כן בתור אמתול בלבד כדי להנצל מן הבושה, אלא אף היא באמת הלכה להביא מרדה, מפני שהיתה רגילה לניסים, ויכלה לצפות שיהיה לה לחם בתנור אף שלא הכינה אותו.

הנה גם כאן רואים כי אותה צדקנית הייתה בטוחה שהקב"ה יעשה לה גם שלא תתבייש, עד שבפשטות לקחה את המרדה כדי להוציא לחם.

ובבטחון יש תנאי גדול שלא יסמוך האדם על עצמו כלל אלא ישים כל בטחוננו בהשי"ת
 ודבר זה אנו למדים מדבריהם (ילקוט שמעוני שמואל ב רמז קסג) ארבעה מלכים מה שתבע זה לא תבע זה, ואלו הם, דוד, ואסא, יהושפט, וחזקיהו. דוד אמר ארדוף אויבי ואשיגם וגו', אמר לו הקדוש ברוך הוא אני עושה כן שנאמר ויכם דוד מהנשף ועד הערב. עמד אסא ואמר אין בי כח להרוג אלא אני רודף ואתה עושה אמר הקב"ה אני עושה כן שנאמר "וירדפם אסא והעם אשר עמו" וגו', כי נשברו לפני אסא אין כתיב כאן אלא כי נשברו לפני ה'. עמד יהושפט ואמר אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף אלא הריני אומר שירה ואתה עושה אמר ליה הקב"ה אני עושה כן שנאמר "ובעת החלו ברנה נתן ה' מארבים". עמד חזקיהו ואמר אין בי כח לא להרוג ולא לרדוף ולא לומר שירה אלא הריני ישן בממתי ואתה עושה. א"ל הקב"ה אני עושה כן שנאמר "ויצא מלאך ה' ויך במחנה אשור".

חזקיהו מגלה את הבטחון הגדול – הריני ישן על מטתי כלומר אין אני יודע עד מה, ולבי בטוח בך יתברך הדואג לצרכי. וצריך האדם להשריש לעצמו שאינו יכול להועיל לעצמו.

מסביר הרב כלי יקר: ועשת את התבואה לשלוש השנים ע"ד שכתוב ואכלתם לחמכם לשובע, היינו שיאכלו מעט ויתברך האוכל במעיהם. נמצא שעם ישראל צריך לבטוח בהשי"ת שכמות האוכל שמספיקה לשנה תספיק לשלוש שנים, ועל יסוד בטחון

זה לא יחרוש ויזרע בשנה השביעית ויעמוד בנסיון השנה האחת שהוא רואה שהשדה הולך לאיבוד (וכל אדם יכול לבוא בזאת השנה ולקחת כמות נפשו מהשדה). וכן ראינו בעומר – וילקטו המרבה והממעיט וכו' ולא העדיף המרבה והממעיט לא החסיר. ופרש"י שיש שלקטו הרבה ויש שלקטו מעט ובאו לביתם ומצאו עומר לגולגולת, ומכאן אנחנו למדים שהכמות אינה כלום, וכל אדם מקבל מה שצריך לקבל כפי מה שנגזר עליו.

כגמול עלי אמו כגמול עלי נפשי – אומר דוד המלך ע"ה לקב"ה בטחוני כך ואיני דואג כלל, בדיוק כמו שהתינוק יונק משדי אמו ואין לו כלל דאגות. וכך צריכה להיות הרגשת האדם ובטחוננו בה' בלי שום דאגות.

ומעשה בעני אחד שהיה הולך בדרכו ונושא משא כבד, ראה אותו עשיר בעל עגלה והזמין אותו שיעלה לעגלה ויניח המשא בעגלה וכך עשה, והעני עדיין המשיך להחזיק את הסחורה עליו, כשראה אותו העשיר שאלו למה אתה מחזיק את הסחורה עלך אמר – לא מספיק שהעגלה סוחבת אותי תסחוב גם את הסחורה, אמר לו מיפוש, כל עוד העגלה סוחבת אותך היא סוחבת גם את מה שאתה מחזיק. וכן באדם, כי בודאי הרב"ש"ע שמחזיק את האדם בעולם ומחיה אותו כל רגע, דואג של "המשא" שלו – דהיינו פרנסתו של צרכיו.

ומעשה באדם אחד שהיה לו חמור והיה מתפרנס ממנו ושמע שצריך לבטוח בה' וללמוד תורה, ועזב את החמור ולמד, ובאו גנבים וגנבו את החמור וכו' ואח"כ מצאו אוצר ושמו על החמור להוליך, ובדרך מתו שניהם היות ושמו אחד לשני רעל והשני חפר בור לחברו, והחמור חזר לבעליו עם כל הרכוש.

הגה"ק בעל היכל הברכה מקאמארנא זי"ע, (פרשת ואתחנן דף לה:) מספר ששמע בעצמו מפה קדשו של הרבי ר' זושא זי"ע שבזמן עניותו של הר"ר זושא זי"ע היה משמש בעיר אוסטראה, והיה דרכו בקודש שהתענה שנים ושלשה ימים רצופות, ואח"כ היה הולך לבקש מאיזה בעל-הבית שיתן לו לחם להשיב נפשו.

פ"א אמר הרבי ר' זושא זי"ע בלבו, שלילך ולבקש לחם הוי חסרון באמונה. ולכן קיבל על עצמו שמעתה יבטח באלהיו באמונה שלימה ולא יבקש מאדם כלום. וכן עשה, שלאחר שהתענה שלשה ימים כדרכו, לא ביקש משום אדם כלום, ולא היה מי שיתן לו שום דבר. ונעשה מזה רעש גדול בשמים, כי אף שהיו שם אנשים כשרים הרבה והעיר אוסטראה בימים ההם היתה עיר מלאה חסידים ואנשי מעשה, מ"מ לא היה מי שראוי שתזדמן לפניו מצוה גדולה כזו – לקיים נפש קדוש זה. ומשלא בא איש לעזרתו עשה לו הקב"ה נס, וברא שני דדין בפיו, אחד הוציא דבש ואחד הוציא חלב, ושלשה חדשים היה ניוון מזה. ואחר עבור שלשה חדשים, בא אליו איש אחד ואמר לו "זושא, קח לך ששה

גראשין וקנה לך לחם", וברגע שהוא נפסק שפע החלב ודבש. כך סיפר הצדיק למורי-חמי (הוא הרה"ק מהרא"מ מפינשטוב זי"ע). "הרי תראה אחי, שנוח לפני הש"י לשנות סדרי בראשית מליתן דורן וזכות מצוה למי שלא זכה וראוי לזה".

והנה ידוע מה שאיתא בנועם אלימלך בשם אחיו הרה"ק הר"ר זושא זי"ע עה"פ (ויקרא כה, ב) וכי תאמרו מה נאכל בשנה השביעית גו' וצויתי את ברכתי לכם. שכשברא השי"ת העולם ברא בו צינורות המושכים שפע לצרכי בני אדם, ובאופן שדרך השפע לא להפסיק כלל. רק כשהאדם נופל ממדרגתו, ואין לו בטחון בבורא ב"ה, אז בזה גופא מפסיק הוא את השפע, ואז צריך השי"ת לצוות מחדש על השפע כמו מתחלת הבריאה. וזה שמלמדת התורה שאם יבטח האדם בה' ולא ישאל כלל מה יאכל, לא יחסר כל טוב. אך גם אם "תאמרו מה נאכל", ועי"ז תגרמו ח"ו שתפסיקו השפע, הבטיחה התורה"ק ש"וצויתי את ברכתי לכם", היינו שיחדש השי"ת את השפע בברכתו, עכתדה"ק. והוא כעין עובדא הנ"ל, שבעת שלא שאל הר"ר זושא זי"ע "מה אוכל", נמשך אליו השפע מן השמים בלי הפסק כלל.